

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8P/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321201699
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2022:5321201699.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín sudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti M.: 1/I., nar. XX.XX.XXXX, 2/P., nar. XX.XX.XXXX, 3/Z., nar. XX.XX.XXXX a 4/E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, deti rodičov - matka: I. M., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom Q. XXX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., so sídlom Čadca, Ul. 17. Novembra, IČO: 50 473 522 a otec: Z. M., nar. XX.XX.XXXX, občan M. S., t. č. bytom M. pri M., N. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Dolný Kubín, v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností a o uloženie výchovného opatrenia a to dohľadu nad výchovou maloletých detí, takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloleté deti M.: I., nar. XX.XX.XXXX, P., nar. XX.XX.XXXX, Z., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Matka I. M. j e p o v i n n á platiť na výživu mal. detí I. M., P. M., Z. M. a E. M., na každé dieťa sumu vo výške 30 % mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa podľa § 2 zákona NR SR č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien, aktuálnej pre daný mesiac, za ktorý je podľa tohto rozsudku povinná do budúcnosti platiť výživné a to vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Matka j e o p r á v n e n á stýkať sa s mal. deťmi I., P., Z. a E. neobmedzene.

IV. Vo zvyšnej časti súd návrh otca z a m i e t a .

V. Súd u r č u j e nad výchovou mal. detí M.: I., P., Z. a E. dohľad v trvaní jedného roka, ktorý sa bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, tiež školských a predškolských zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú.

VI. Súd p r i z n á v a štátu náhradu trov konania voči otcovi Z. M. vo výške 450,84 EUR, pričom povoľuje otcovi splácanie trov v mesačných splátkach vo výške 100,- EUR, vždy do každého 30. dňa v mesiaci a to na účet Okresného súdu Dolný Kubín, pričom splatnosť prvej splátky je v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Súd štátu náhradu trov konania voči matke I. M. n e p r i z n á v a .

VIII. Tým sa m e n í rozsudok Okresného súdu Čadca 5P/33/2020-85 zo dňa 22.10.2020 v časti o úprave rodičovských práv a povinností.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Návrhom doručeným Okresnému súdu Čadca dňa 16.06.2021 a tunajšiemu súdu na základe uznesenia Okresného súdu Čadca č. k. 16P/15/2021-9 zo dňa 24.09.2021 z dôvodu prenesenia príslušnosti postúpenému dňa 26.10.2021, otec maloletých detí M. - I., nar. XX.XX.XXXX, P., nar. XX.XX.XXXX, Z., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.XX.XXXX, Z. M. podal návrh na zmenu osobnej starostlivosti a žiadal, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca zo dňa 22.10.2020 sp. zn. 5P/33/20250 tak, že mal. deti M. súd zverí do jeho výchovy a starostlivosti a matku mal. detí zaviazže povinnosťou prispievať na ich výživu sumou 70,- eur na mal. I., 60,- eur na mal. P., 50,- eur na mal. Z. a 40,- eur na mal. E., vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám otca. Úpravu styku matky s mal. deťmi nežiadal upraviť, ponechal ju na dohodu rodičov.

2/ Návrh odôvodnil tým, že rozhodnutím Okresného súdu Čadca dňa 22.10.2020 boli maloleté deti M. zverené do starostlivosti matky a otec bo zaviazaný prispievať na výživu maloletej I. sumou 110,- EUR, P. sumou 90,- EUR, Z. sumou 90,- EUR a E. sumou 80,- EUR vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Matka toho času žije s deťmi v Centre sociálnych služieb Premeň -zariadenie núdzového bývania, Záskalická 907, Dolný Kubín. Matka výchovu maloletých detí nezvláda. Jeho osobne maloleté deti samé viackrát prosili, že chcú bývať u neho. Maloleté deti nemajú k dispozícii vlastné zázemie na rozvoj a rast. V zariadení nie sú na ich výchovu vhodné podmienky, u svojho otca majú k dispozícii kompletné zázemie: byt o veľkosti 110 m² + počet izieb 3+1, kde majú vlastnú plne vybavenú detskú izbu a komplexné zázemie: školu, škôlku, pediatra v dosahu cca 10 minút chôdze. Už počas manželstva sa naplno venoval maloletej I. M. a pripravoval ju na vyučovanie, robili spolu domáce úlohy a všetky povinnosti do školy. Taktiež doma vykonával všetky domáce práce. Matka maloletých detí sa voči nemu správa nenávisťne. Jeho návštevy a preberanie detí na víkendy ku nemu musí vždy riešiť s pracovníkmi zariadenia núdzového bývania Prameň. Matka mu nikdy neodpovedá na SMS správy až do momentu, kedy je matka upozornená týmito zamestnancami. Matka s ním nekomunikuje ani v oblasti vzdelávania sa detí v škole, musel deťom zabezpečiť sám v spolupráci so základnou školou, ktorú maloleté deti navštevujú prístup ku aplikácii EduPage. Jej nenávisť voči jeho osobe je prenášaná na maloleté deti a neprosieva im to. Tiež má vážnu obavu o budúcnosť detí a jeho vzťahu s nimi pretože teraz môže byť v telefonickom a osobnom kontakte s deťmi len vďaka pracovníkom zariadenia núdzového bývania a pracovníkom sociálno-právnej ochrany detí M., ktorí viackrát matke dohovárali, avšak do dňa podania návrhu bezvýznamne.

3/ Na pojednávaní dňa 30.12.2021 otec zotrval na podanom návrhu a uviedol, že návrh podával kvôli tomu, že od detí počul, že chcú ísť ku nemu. Deti, najmä staršie I. a P., hovorili, že mama po nich aj kričí. Sem tam, že je aj nejaká nadávka a že chcú ísť bývať ku nemu. Neskôr sa k tomu pripojili aj chlapci. Myslí, že má lepšie podmienky bývania, že má zázemie, že deti u neho budú ako doma a je to lepšie ako keď bývajú niekde v krízovom zariadení. Čo sa týka stretávania tak, tak ako bolo v správe deti mal u seba najdlhšie dva krát na týždennom pobyte na jar a v lete cez prázdniny. Má len dvadsať dní dovolenky, takže v lete si ich nemohol zobrať aj na ďalší určený týždeň. Okrem toho deti navštevoval v zariadení v C. P., väčšinou ich zobral niekde do mesta, boli spolu tak od 9:00 hod do 14:00 hod.. Nemohol za deťmi chodiť častejšie aj kvôli práci a výdavkom za cestu. Nebral si deti k sebe od soboty do nedele pretože takto by museli cestovať vlakom, pričom jedna cesta vlakom je vyše dvoch hodín. Deti by takéto cestovanie nezvládali, keď už na druhý deň by ich musel zase zaviesť do P.. Takto by veľa času precestovali. Okrem týždňových pobytov ich ale mal u seba aj viac počas štátnych sviatkov, asi 3 alebo 4 krát si deti zobral na viac dní, vždy na 3, 4 dní. Aj teraz od 01.01. si deti berie na týždeň k sebe. Keď boli deti u neho, tak nemal s nimi problém, staral sa o nich sám. Vie v domácnosti navariť, varí si vždy tak na 3 dni. Robí to už od rozvodu. Nemá problém s domácnosťou, praním. Keď boli deti u neho, tak sám im navrhol, že ak chcú, že môžu telefonovať s mamou a vždy na tretí alebo štvrtý deň volali s mamou. Čo sa týka zamestnania, zamestnávateľ mu prisľúbil, že ak mu budú deti zverené, tak to poriešia a má sa uvoľniť aj pracovné miesto v M., lebo pracovník má ísť do dôchodku, avšak dátum jeho odchodu nie je istý. V prípade, že by mu deti boli zverené do starostlivosti za súčasnej situácie, by to riešil tak, že by si zobral dovolenku a počas tohto obdobia by poriešil prácu u zamestnávateľa a je tu aj možnosť, žeby u neho skončil prácu a mohol by sa zamestnať u súkromníka. Robil by inštalačné práce s pevným pracovným časom. Býva v nájomnom byte, ktorý nie je vedený ako služobný byt. Má nájomnú zmluvu a nájom by mohol pokračovať aj v prípade ukončenia zamestnania u súčasného zamestnávateľa. Je v

kontakty s pracovními krízového zariadenia Prameň. Keď chcel deti navštíviť alebo ich zobrať k sebe, tak to vždy najskôr oznámil matke detí táto ale nereagovala, tak tieto návštevy vždy riešil s riaditeľkou zariadenia, kde sú deti. Až posledne, keď matke oznámil, že si chce deti zobrať od 01.01.2022, tak na to zareagovala a súhlasila s pobytom. Nie je v kontakte so školou detí, avšak má kontakt na edupage a tam vie aké sú pomery detí v škole, tiež raz za čas napíše triednym učiteľom a tí mu dajú nejaké informácie, resp. aj fotky detí. V súčasnosti má pružný pracovný čas, väčšinou robí od 6:00 hod. do 14:00 hod.. Niekedy s posunom, ale prácu končí najneskôr o 15, 16 hod.. V súčasnosti vykonáva aj pohotovostné služby, kedy musí byť kedykoľvek k dispozícii, avšak od zamestnávateľa má prisľúbené, že ak bude mať deti, tak služby už robiť nebude. Okrem tohto príjmu si občas privyrobí u známych celkovo tak má príjem navyše 120,- EUR mesačne, resp. niečo odrobí za protislužbu, napr. za brikety, ktorými kúri. Výživné platil na deti do januára 2021 v plnej výške, 370,- EUR . Ďalej už v tejto výške platiť nemohol, lebo sa začal zadlžovať, neplatil svoje pravidelné mesačné záväzky, preto od januára platí na deti bezhotovostne matke detí v rôznych výškach 150-200,- EUR mesačne. Mal záväzok voči právnikovi, za právne služby v predchádzajúcich súdnych konaniach, týkajúcich sa maloletých detí. V čase keď spolu žili, tak dcéra I. bola v prvom ročníku ZŠ. S dcérou sa pripravovala do školy manželka, ale učiteľka povedala, že príprava je nedostatočná. Tak sa začal s dcérou učiť on a to nielen čítane a matematiku ale všetko čo bolo potrebné. Počas spoluzitia s matkou detí pomáhal s deťmi aj v domácnosti cez víkendy, tiež po práci. Cez víkendy občas aj navaril, pral. Často zobral deti niekde vonku, pretože starostlivosť o štyri deti bola náročná. Bol riešený len v súvislosti s konfliktami s manželkou, skončilo to na priestupkovom konaní, inak voči nemu neboli vedené ani priestupkové konania.

4/ Matka na pojednávaní dňa 31.12.2021 uviedla, že nesúhlasí s návrhom otca, podľa nej, pokiaľ sú deti nespokojné, tak je to kvôli tomu, že musia bývať v komunite, kde sú rôzni ľudia, rôzne povahy. Deti sú štyri rozdielne osobnosti. Myslí, že sa im nepáči, že tam majú len izbu, že sú tam cudzí ľudia. Čo sa týka prečítaných správ, tak s týmito nesúhlasí. Stará sa o deti, i keď sa niekedy stane, že nenavari dobre alebo jej niečo zhorí. Nie je vyučená kuchárka, deti nejdú do školy bez raňajok, vždy im niečo dá. Občas sa mohlo stať, že zaspala. Nie je stále na sociálnych sieťach, ale je už s deťmi desať rokov bez toho aby bola v kontakte s ľuďmi, preto je na sociálnych sieťach ale nie je to stále. S deťmi sa aj učí a to pravidelne po škole. Deti nehovorili žiadne výhrady. Má ešte problémy po manželstve, preto bolo uvedené v správe, že je plačlivá, nevyrovnaná. Chodievala a aj chodí k psychologičke S.. Občas sa stane, že sa u nich kričí, napr. ráno má problém s dcérou P., ktorá si chce obliekať len veci, ktoré má obľúbené a nie tie ktoré jej nachystá a kvôli tomu sú ráno veľmi často zvady. Keď deti odídu do školy, tak sa cíti, ako by ráno vykopala nejaký tunel, cíti sa unavená. Kým sú deti v škole tak vybavuje nejaké veci, sú tam aj nejaké aktivity, napr. chystá olovrant či večeru, alebo v domácnosti varí. Keď boli deti u otca, tak sa vrátili spokojné. Deti však nehovorili, že chcú bývať pri otcovi, oni spomínali, že chcú ísť bývať ku babke, asi tým mysleli aj s ňou. Podľa nej má s deťmi normálny vzťah. Po škole nepracovala, robila len brigádnicky. Má skončenú strednú školu úžitkového výtvarníctva. Čo sa týka bývania tak má trvalý pobyt v Q., takže tam zisťovala, či nie sú nejaké byty, tu si nemohla hľadať. Žiadosti si nepodávala. Deťom sa nepáči len bývanie. Čo sa týka príjmov, tak dostáva príspevkov od úradu, ten je 370, - EUR mesačne, potom jej chodí na účet platba, kde ja napísané, že výživné a to je rôzne, niekedy 100, niekedy 300, to je všetko. Platí náklady za bývanie v zariadení, obedy deťom v škole vo výškach, ktoré boli uvedené opatrovníkom v šetrení. Na najmladšieho je teraz poplatok za škôlku 31+23 EUR. Ešte má dlh z kreditnej karty. Zatiaľ zaplatila asi štyri alebo koľko splátok.

5/ Uznesením 8P/49/2021-106 zo dňa 02.03.2022 súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie a na podanie znaleckého posudku ustanovil znalkyňu Mgr. J. E. z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia. V závere znaleckého posudku č. 3/2022 znalkyňa uviedla, že vzťah matky k mal. deťom je chladný, v jej správaní absentujú prejavy náklonnosti, srdečnosti, emocionálnej vrelosti, povzbudenia. Svoje potreby uprednostňuje pred potrebami detí. P. dôraz na dodržiavanie pravidiel, ktoré si vynucuje krikom. Deti majú k matke takisto chladný vzťah. Najstaršia I. reaguje na matku vzdorovito, hnevivo. P. reakcie sú neutrálne, emocionálne sa v jej prítomnosti sťahuje, snaží sa jej vyhovieť, aby predišla matkinmu trestu. Najlepší citový vzťah má k mame syn Z., ktorý prejavuje záujem o jej blízkosť. Mama mu však vyhovie iba v prípade, že jej potreby sú uspokojené. Vzťah syna E. k matke je takisto chladný, nevyhľadáva jej prítomnosť, povzbudenie, nepredstavuje preňho stabilitu a istotu. Vzťahová väzba mal. I., P. a E. k matke je vyhybavá, neistá a v prípade Z. je ambivalentná, neistá. Otec má k deťom dobrý citový vzťah, čo sa prejavuje napríklad v častom fyzickom kontakte, posadení detí na kolená, povzbudzovaní a pochválení detí. Vytvára pre nich drobné ústupky, prejavuje o nich záujem, komunikuje s nimi, zaujíma sa o ich potreby. Stará sa o ich bezpečnosť, kontroluje ich. Podporuje ich zvedavosť,

stimuluje ich prostredníctvom hry. Dokáže ich usmerniť, predvídať ich budúcu činnosť, vedie ich k dodržiavaniu pravidiel. Deti majú k otcovi dobrý vzťah, v jeho prítomnosti sú spontánne, zvedavé, hravé. Vyhľadávajú jeho podporu a očakávajú pochvalu. Spontánne vyhľadávajú aj fyzický kontakt s ním, objímu ho, sadnú si mu na kolená. Pýtajú sa ho rôzne otázky, požiadajú ho o pomoc, keď potrebujú. Rešpektujú ho, poslúchajú jeho príkazy. Deti majú k otcovi bezpečnú vzťahovú väzbu. Vzájomný vzťah mal. detí M. je dobrý. Všetky deti majú k sebe emocionálne blízko, vedia sa spolu hrať, rešpektujú sa navzájom, starší súrodenci pomáhajú mladším. Deti prejavili vôľu zostať všetky spolu. V súlade s najlepším záujmom dieťaťa je okrem iného vytvárať podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj jeho schopností a vlôh. Pri rozdelení detí by došlo ku vzniku rôznych podmienok pre deti, u matky nie sú zabezpečené dostatočné podmienky pre ich rozvoj, naopak u otca sú podmienky lepšie. Otec je ochotnejší podporovať zachovanie vzťahovej väzby s ich matkou, matka naopak, síce dodržiava dohody medzi rodičmi, ale v tomto smere nie je iniciatívna. Dieťa má právo nezažívať násilie na osobe, ku ktorej má vytvorenú vzťahovú väzbu. Matka sa však voči otcovi pred deťmi prejavuje verbálne agresívne, vyjadruje sa o ňom negatívne, čím zasahuje aj do dôstojnosti a vývinu detí. Rozdelenie detí by preto vzhľadom na samotný názor detí ako aj rozdielnosť prostredia, ktoré by ich rozdelením vzniklo, nebolo vhodné. Najvýraznejšie prejavy negatívneho vzťahu k matke boli pozorované u mal. I., ktorá sa k nej správa vzdorovito, odmietavo. Príčinou je bezpochyby matkin chladný citový vzťah k nej ako aj k ostatným deťom, jej trestajúci prístup, používanie nevhodných výchovných postupov, ktoré sú pre deti často nepochopiteľné. Ostatné deti sa k matke správajú takisto chladne, absentujú však u nich vzdorovité prejavy ako aj prejavy odmietania, ide o prejavy neistej vyhýbavej vzťahovej väzby. Príčiny sú rovnaké ako pri I., matka sa k deťom nespráva srdečne, uprednostňuje seba pred nimi, vyjadruje sa pred nimi nevhodne. Počas vyšetrenia nebol u žiadneho dieťaťa zistený negatívny vzťah k otcovi. Deti sú ovplyvňované matkou vo vzťahu k otcovi a to najmä jej vyjadreniami o ňom, pred znalkyňou a deťmi matka napríklad uvádza, že ich otec je tyran, manipulátor a že sa nedokáže o ne postarať. Deti sa vyjadrujú, že matka pred nimi neskrýva jej negatívny postoj o ich otcovi najmä vtedy, keď si má pre ne prísť. Pomocou osobnostných dotazníkov bolo merané lži skóre u I. a P., ktoré bolo v oboch prípadoch podpriemerné. Sestry sa v dotazníkoch neprikrášľovali. Lži skóre meria jednak tendenciu vypovedať o sebe pravdivo, do istej miery však môže byť ukazovateľom aj trvalejších osobnostných charakteristík. Výpovede všetkých detí boli konzistentné počas viacerých stretnutí (keď prišli s mamou tvrdili to isté ako keď prišli s otcom). V prípade I., P. a Z. zodpovedala emocionálna reakcia vypovedanému obsahu. Ich motivácia k spolupráci bola takisto rovnaká, výpovede pravdepodobne neboli ovplyvnené konfliktom lojality voči niektorému z rodičov. Pri pozorovaní ich citového vzťahu k obojmu rodičom sa zistili prejavy totožné s ich výpoveďami.

Vyjadrenia detí sú rovnako v súlade s vyjadreniami ich učiteliek ako aj správy zo zariadenia núdzového bývania CSS Prameň, v ktorom deti bývajú. Je preto veľmi pravdepodobné, že deti nemajú sklon k vymýšľaniu, klamstvu. Matkin intelekt sa nachádza v pásme širšieho priemeru. Jej osobnosť je málo diferencovaná, je emocionálne labilná. Jej frustračná tolerancia je nízka, ľahko sa nechá rozladiť, pričom emócie majú negatívny vplyv na jej intelektové a vôľové procesy. Vo vzťahu k druhým ľuďom sa prejavuje sebecky, tvrdo a represívne, čím si udržiava vlastnú sebaúctu. Je orientovaná na uspokojovanie svojich potrieb, nie je ochotná angažovať sa v prospech druhých. Ku svojmu okoliu má kritický, podozrievavý prístup. Vyhovuje jej stabilné prostredie, nevyhľadáva zmeny, môže mať preto problémy pri adaptácii na nové životné okolnosti. Je horšie prispôsobivá, na svojich názoroch a postojoch neprímerane lipne. Aktuálne túži po lepšom statuse, ktorý je však vnímaný ako veľmi vzdialený. Prežíva preto frustráciu. Otcov intelekt sa nachádza v pásme širšieho priemeru. Jeho osobnosť je primerane štruktúrovaná, čo sa prejavuje v jeho adekvátnom správaní. Je priemerne extravertný, emocionalita je primeraná, nemá vplyv na jeho racionálne správanie, po silnom emocionálnom zážitku ľahko nadobudne rovnováhu. K ľuďom pristupuje rozhodne, nie však trestajúco, má sklon preberať zodpovednosť. Má primeranú sebadôveru. Druhým ľuďom dôveruje. Je konformný, schopný robiť kompromisy, usiluje sa o to, aby bol obľúbený. Následky svojho správania dostatočne zvažuje, neriskuje, neponecháva veci na náhodu. Pre druhých ľudí má porozumenie, zaujíma sa o ich názory. Je praktický, jeho aktivita je zameraná na dosiahnutie cieľa, osobnosť je zameraná konštruktívne. I. je introvertná, udržuje si odstup od ľudí s výnimkou najbližších. Je úzkostlivá, citlivá, zraniteľná. Má tendenciu intenzívne reagovať na podnety, zaoberať sa vecami, ktoré môžu zle dopadnúť. Jej osobnosť je zameraná konštruktívne, jej aktivita má svoj reálny cieľ. Má nižšie sebahodnotenie. K ľuďom sa vzťahuje obozretne, môže byť nedôverčivá, opatrná. Túži po múdrosti, vedomostiach, stabilite a istote. Jej intelekt sa nachádza v pásme širšieho priemeru, podľa screeningu detskej kresby postavy sú jej kognitívne schopnosti v miernom nadpriemere. P. je introvertná, pokojná, utiahnutá. Jej emocionalita je stabilná, svoje city kontroluje, emocionálne odpovedá na podnety len mierne a

pomaly, rýchlo nadobúda psychickú rovnováhu, netrápi sa nad zbytočnosťami. Je aktívna, zameraná konštruktívne. Môže byť nepriebojná, smerom k autoritám submisívna. Jej vonkajšie prejavy správania sú konvenčné, konformné. Jej intelekt sa nachádza v pásme priemeru, podľa screeningu detskej kresby sú jej kognitívne schopnosti nadpriemerné. Z. výkonové schopnosti sa screeningovo nachádzajú v oblasti priemeru. Jeho prejavy správania sú konvenčné, je emocionálne stabilný, nenechá sa ľahko vyvieť z rovnováhy. K druhým ľuďom sa vzťahuje opatrne, hanblivo, dokáže sa však s druhými vychádzať, je prispôsobivý. Nemá tendenciu sa presadzovať, je skôr utiahnutý. Od druhých ľudí očakáva a potrebuje podporu, uznanie, bez ktorej sa cíti neisto. Vo vyhrotených situáciách môže mať tendenciu konať impulzívne. E. výkonové schopnosti sú v pásme populačného priemeru. Je to extrovertné dieťa, ktoré má rado spoločnosť, je rád stredobodom pozornosti. Vzťah k druhým ľuďom nadväzuje ľahko. Netrápi sa nad zbytočnosťami, je bezstarostný. Potrebuje od druhých ocenenie, pre ktoré je ochotný občas porušovať spoločenské normy (napr. neslušne rozprávať). Je dominantný, rád preberá iniciatívu, je rád, keď sa mu druhí ľudia prispôbia. Fozenzno - psychologickým vyšetrením znalkyňa zistila u matky nedostatočne diferencovanú osobnostnú štruktúru, ktorá je emocionálne labilná a silne frustrovaná. U matky je potrebné posilniť jej zvládacie mechanizmy, copingové stratégie a nájsť vhodné zdroje potrebné na stabilizáciu jej psychického stavu prostredníctvom psychoterapie. Z uvedených dôvodov matka aktuálne neposkytuje svojim mal. deťom dostatočnú emocionálnu vrelosť. K zníženiu jej rodičovských kompetencií dochádza aj inými spôsobmi - nedostatočnou prípravou do školy, menšími možnosťami podpory rozvoja detí (napr. chodenie na krúžky), slabé podporovanie rozvoja vzťahu s ich otcom. Matka preto potrebuje pri starostlivosti o mal. deti dohľad. Osobnostné charakteristiky otca mal. detí nie sú podľa dostupnej odbornej literatúry v rozpore s výchovou mal. detí. V oblasti výchovných kompetencií rodiča sa počas vyšetrenia nezistili faktory, ktoré by ich podstatným spôsobom znižovali. Otec je schopný zabezpečiť samostatne starostlivosť o mal. deti a ich vývin. Na základe výpovedí mal. detí, ich rodičov, pozorovania rodičov a ich správania, ako aj z informácií dostupných v spise, je zrejme, že matka často a neprimerane používa kričanie na mal. deti, uprednostňuje autokratickú výchovu. Na základe výpovedí detí bolo zistené, že matka používa aj fyzické tresty, napríklad štipcovanie, buchnutie po zadku. Za formu nevhodného výchovného postupu sa považuje v odbornej literatúre aj ignorácia, ktorá bola u matky pozorovaná počas vyšetrenia (dieťa si vyžadovalo matkinu pozornosť, pochvalu, tieto potreby zostali nepovšimnuté). Rovnako nevhodné je matkine verbálne vyjadrovanie o ich otcovi, keďže ide o osobu, ku ktorej majú vytvorenú silnú vzťahovú väzbu. U matky bola pozorovaná aj neprimeraná kritika samotných detí, napríklad vo forme, že sú debilní. Rovnako aj samotné vyjadrenie želania pred synmi, že by bolo lepšie, keby aspoň tie deti nemala, je pre deti veľmi zraňujúce. Počas vyšetrenia a pozorovania interakcie otca s deťmi znalkyňa nezaznamenala nevhodné výchovné postupy, deti sa rovnako a konzistentne o otcovi vyjadrovali pozitívne.

6/ Prokurátor vo vyjadrení zo dňa 12.05.2022 uviedol, že k znaleckému posudku nemá námietky a výhrady. Z jeho záverov je zrejme, že návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom je dôvodný a je v záujme maloletých detí, aby tieto boli zverené do osobnej starostlivosti otca, prípadne aby ich styk bol čo najčastejší.

7/ Opatrovník vo vyjadrení zo dňa 16.05.2022 uviedol, že so závermi znaleckého posudku sa stotožňuje a nemá návrhy na doplnenie dokazovania.

8/ Otec listom zo dňa 15.05.2022 súhlasil so znaleckým posudkom v celom rozsahu.

9/ Matka vo svojom vyjadrení doručenom tunajšiemu súdu dňa 18.05.2022 uviedla, že sa nechystá vrátiť na M. a pokračovať vo vzťahu s exmanželom. Ich vzťahy sú narušené, on svojim správaním spôsobil, že už nechce s ním žiť. Chce sa starať o deti a nájsť si prácu. Vyjadrenie, že dáva deťom málo lásky nie je pravda. Dáva im stále lásku, dáva im aj voľnosť ale dohliada ich a pomáha im, učí ich samostatnosti. Neverí, že otec má deti rád. Podľa nej mu nezáleží na rodine, je nevyzretý, nemá v tom jasno. Chce deti, aby si niečo dokazovali. V posudku bolo písané, že deti rešpektujú otca, ale rešpekt, ktorý je len preto, že sa ho boja, nie je rešpekt. Tiež vytýkala otcovi, že neplatí určené výživné na deti. Ona mala vždy zaplatené veci, ktoré deti potrebovali zaplatiť, je spoľahlivá. Nie je egoistická, myslí na druhých, aj deťom dá to posledné. Hľadala si prácu ale zatiaľ sa jej nepošťastilo. Chce sa starať o deti, nájsť si prácu a riešiť bytovú otázku.

10/ Matka ešte prostredníctvom právneho zástupcu doručila súdu vyjadrenie zo dňa 08.08.2022, ktorým žiadala aby súd návrh otca zamietol. Uviedla, že keď boli deti v jej starostlivosti, otec neplatil riadne

výživné v plnej výške alebo včas a ani nevyužíval v určenom rozsahu styk, hoci to bola jedna z možností, ako rodič môže zabezpečovať výchovu, hoci deti nie sú zverené v jeho osobnej starostlivosti. Má za to, že návrh otca bol podaný účelovo, aby mu deti boli zverené do osobnej starostlivosti a ona bola zaviazaná platiť výživné, pretože otec maloletých si riadnym spôsobom vyživovaciu povinnosť neplnil. Nie je pravda čo uvádza otec vo svojom návrhu, že výchovu maloletých nezvládla, pretože o výchovu detí sa starala riadne. Práve otec nemá s ich výchovou takmer žiadne skúsenosti, nehovoriac o tom, že najmladší syn má iba 5 rokov a potrebuje väčšiu pozornosť ako len pár hodín do dňa. Otec chodí do práce a nemá časovú kapacitu poskytovať deťom riadnu výchovu tak, ako by to mohla robiť ona. Chce svoje deti do osobnej starostlivosti, pretože sa o nich stará od malička, pozná ich najlepšie a reflektuje ich potreby. Otec chce zabezpečovať výchovu maloletých s pomocou iných ľudí, čo preukázal v konaní, kedy doložil čestné vyhlásenie známeho, že mu bude pomáhať vyzdvihovať deti zo školy a škôlky. Podľa názoru matky takéto správanie otca nemôže byť v záujme maloletých detí, keď po nich príde do školy osoba, ktorá nie je ich rodičom a má o to viac väčšie zväčšené obavy o ich výchovu a ich bezpečnosť. Týmto spôsobom otec jasne dáva na vedomie, že na výchovu potrebuje podporu svojho okolia, pretože vzhľadom na svoje pracovné povinnosti si nebude môcť dovoliť vyzdvihovať a odovzdávať deti do školy a škôlky, čo podľa jej názoru v žiadnom prípade nemôže napĺňať riadnu starostlivosť o maloleté deti a preto ich by nemal mať zverené do osobnej starostlivosti na základe meritórneho rozhodnutia súdu a deti by mali ostať v starostlivosti ich milujúcej matky. Na druhej strane by rada poukázala na časové obdobie vydania neodkladného opatrenia, pretože maloleté deti sú neodkladným opatrením zverené do osobnej starostlivosti otca počas letných prázdnin, kedy nemajú žiadne školské povinnosti a nepripravujú sa na vyučovanie. Súd tak nebude mať dostatočne preukázané, ak deti neostanú dlhšie v osobnej starostlivosti otca na základe nariadeného neodkladného opatrenia, či otec zvláda ich výchovu dostatočne s prihliadnutím na plnenie školských povinností. Počas obdobia trvania školského roka je možné dostatočne zistiť, či deti nepoľavujú na plnení školských povinností, či si vedia vybudovať disciplínu za pomoci rodiča a riadne sa venovať svojim povinnostiam. Poukázala na skutočnosť, že počas školského roka, kedy mala deti vo svojej osobnej starostlivosti, počas učenia sa s deťmi ju otec neprimerane zaťažoval telefonátmi a to v krátkych časových intervaloch, pričom dokázal telefonovať aj niekoľkokrát za jedno popoludnie a tým znemožňoval jej autoritu pred deťmi, pretože bola opakovane vyrušovaná pri výučbe. V súčasnosti už nebýva v CSS Prameň, ale býva v Q. v rodinnom dome rodičov a má na bývanie vhodnejšie podmienky, ktoré chce so svojimi deťmi zdieľať, môže im dať slušné zázemie a podmienky pre ich výchovu a vzdelávanie. Dôrazne poukázala na skutočnosť, že z centra odišla z dôvodu obavy o svoj život a zdravie práve kvôli otcovi maloletých detí. V súčasnosti je nezamestnaná ale aktívne si hľadá prácu pre zabezpečenie finančných prostriedkov do domácnosti. Pracovala pár dní Q. v Hlinenom v spoločnosti na výrobu hadíc, ale túto prácu fyzicky nezvládala, takže musela odísť a hľadá si ďalšiu prácu. Informovala sa ohľadom práce vo viacerých spoločnostiach, ako napr. Billa v Q. alebo predajňa Pepco v Q., ale v oboch jej bolo povedané, že momentálne majú plný stav a nikoho nehľadajú. Taktiež sa informovala v predajni s textilom Maximo v Q., kde však hľadajú niekoho len na dva mesiace na dohodu a bolo jej povedané, že väčšie šance majú uchádzači, ktorí majú skúsenosti s obsluhou kasy, ktoré nemá, avšak túto pracovnú pozíciu intenzívne zvažuje a chce sa zamestnať aj s vedomím, že to bude dočasná práca a po čase si nájde lepšiu prácu. Obdobne sa dopytovala aj v M. na pozíciu čašníčky, ale tiež hľadajú niekoho s praxou a v tomto odbore tiež nemá žiadne skúsenosti. Zo strany úradu práce jej boli ponúkané pozície do krčiem na pracovnú pozíciu čašníčky, avšak v tomto odbore nemá žiadne skúsenosti a ako už vyššie uvádzala, väčšina zamestnávateľov preferuje uchádzača s praxou ako bez praxe. Neskôr, keď bude možnosť, by sa chcela s deťmi osamostatniť a nájsť si iné bývanie. Podávala si žiadosť na bývanie do sociálnych bytov na obec Podvysoká a na mesto Q., takže v súčasnosti čaká na vyjadrenie. Nevie ako by vyzerala situácia, keby otec získal deti do osobnej starostlivosti. Nevie s kým by boli deti doma, keby bol v práci a neboli by práve v škole alebo v škôlke. Nie sú ešte dostatočne veľké na to, aby sa o seba vedeli postarať a aby mohli ostať doma samé, ani najstaršia dcéra nie je ešte spôsobilá na to, aby sa mohla postarať o seba a mladších súrodencov. U nej by niečo také neprichádzalo do úvahy a deti by nikdy neboli samé, ako to hrozí u otca. Taktiež sa obáva o ich zdravý fyzický a psychický vývoj, pretože v čase, keď žila s otcom dochádzalo z jeho strany na jej osobu k opakovaným fyzickým i psychickým atakom a bojí sa, že by mal obdobné prejavy aj u maloletých detí a bol by tak ohrozený ich život. Ako matka mala strach o svoj život a najmä sa bála, aby sa tieto ataky nepresunuli aj na ich deti a to je aj dôvod, prečo s deťmi odišla. Kvôli týmto jeho excesom k nemu cíti veľký odpor. Má za to, že súd by mal na tieto skutočnosti prihliadať, pretože budú musieť už vychádzať v otázkach starostlivosti o maloleté deti až do ich plnoletosti a má v súčasnosti obavy o seba a o svoj život na základe negatívnych skúseností a prežívania, ktoré zažila s otcom mal. detí.

11/ Na pojednávani dňa 21.06.2022 otec zotrval na podanom návrhu. Uvedol, že nadriadený mu povedal, že bola by aj možnosť preradenia na pracovisko do M. s rovnakým pracovným časom ako má teraz, avšak je to podstatne bližšie od bydliska v M.. Čo sa týka školskej dochádzky detí, tak sľúbila susedka, ktorá má deti a tieto každý deň vodí do školy a škôlky, že mu vypomôže a že bude brávať aj jeho deti, pretože škôlka a škola je najskôr od siedmej. Škôlka, aj škola sú priamo v M., blízko jeho bydliska. Takisto aj detský lekár je priamo v materskej škôlke, kde by chodil syn. Tiež čo sa týka práce počas leta, tak má prísľub, že v tomto sa bude dať dohodnúť s vedúcim na ŽSR, resp., že za neho zoberú služby iní pracovníci. Neplatil riadne výživné v tomto roku a tiež ani predošlý rok z dôvodu, že mal vysoké náklady a okrem bežných mesačných výdavkov má v zime vysoké výdavky na palivo v byte. Musí zakupovať briкеты vo veľkom množstve. Tiež mal ďalší výdavok na kúpu práčky, ktorá mu odišla a tiež v byte robil zamestnávateľ rekonštrukciu elektroinštalácie, čo hradil on ale ďalšie práce s tým spojené platil on. Matka ho nevyzývala ohľadne výživného, nevie aký je súčasný príjem matky detí. Neriešil možnosť zníženia výživného pretože v čase keď bolo určované predpokladal, že bude mať ešte vyšší príjem, že pôjde robiť cez víkendy aj brigádnicke, napr. do M., čo ale cez pandémiu nebolo možné. S deťmi sa stretáva, tak ako bolo uvedené aj v správe zariadenia Premeň. Posledne keď boli deti u neho v apríli, tak všetci začali mať zdravotné problémy, chytilli nejakú virózu. Deti postupne začali chorieť, aj zvracať. Oznamoval matke, ktorá na to nereagovala, tak komunikoval s vedúcou zariadenia Premeň a vyriešilo sa to tak, že detská lekárka deti vypísala na OČR a deti ostali u neho až pokiaľ sa ich stav nezlepšil. Vedúca zariadenia potom tlmočila, že matka chcela aby sa deti vrátili s čím nesúhlasil, lebo boli na tom ešte zle a zoslabnuté. Posledne bol minulý utorok v škole, kde mala P. vystúpenie. Stretol sa aj a triednymi učiteľmi všetkých troch detí, ktorí tiež hovorili, že deti chodia do školy nepripravené. V M. nemá blízku rodinu, má tam len priateľov a známych. Zisťoval nástup detí do škôl v M., s tým nie je žiadny problém. V prípade súdneho rozhodnutia môžu do škôl prestúpiť, tiež aj E. nastúpiť do MŠ. Keď je s deťmi, tak sa venuje im, nezisťuje žiadne informácie o matke, ani sa s deťmi cielene ne baví o tom, či chcú ísť bývať ku nemu. Len keď spolu boli v máji a júni, keď ich bol navštíviť v C. P., tak spomínali, že prečo sú ešte v C. P., keď už boli na vyšetrení v Q., že chcú ísť ku nemu. Naďalej má pravidelné výdavky a to nájomné v súčasnosti vo výške 124,26 EUR, platí za elektriku preddavkovú platbu 110,- EUR. Inak má len bežné výdavky. Pokiaľ sú deti u neho tak má vyššie výdavky pretože je potrebné kupovať pre deti potraviny, snaží sa variť častejšie, ako keď je sám. Deťom varí aj každý deň. Tiež keď boli chorí, tak kupoval voľnopredajné lieky. Posledne, keď bol za nimi v P., tak obom dievčatám kúpil topánky. Tiež aj predtým, keď ich brával k sebe na viac dní, tak vždy urobili aj nákup pri ktorom deťom kúpil aj oblečenie, to bolo výhodné nakúpiť v TESCO. Tiež v čase pandémie, keď si bral deti k sebe, tak náklady boli na povinné testovanie na covid, ktoré od neho vyžadovala riaditeľka zariadenia Premeň. Zabezpečil dcéram mobily, pretože ony chceli, aby si spolu volali a mal možnosť pretože v práci dostáva služobné mobily a tie sa obmieňajú. Takýmto spôsobom komunikuje priamo s dcérami, pričom dovtedy volával sociálnym pracovníčkam a rozhovory boli cez nich, alebo cez pevnú linku. Takýmto spôsobom nezaťažuje ani pracovníkov zariadenia a môžu si zavolať hocikedy. Pokiaľ volal matke, tak táto buď nezdvihala alebo ho zrušila. Neodpovedala ani na SMS správy. Jej vždy napísal kedy príde navštíviť deti a toto vždycky aj oznamoval a preberal s pracovníkmi zariadenia. Prakticky všetko čo sa týka detí rieši cez pani R. a aj matka cez ňu, lebo s ním nekomunikuje. So staršou I. si telefonuje každý deň, okrem piatku, vtedy vie, že matka chodí do školy po deti. Nevie prečo chodí len v tento deň. Dcéra I. s ním chcela volať každý deň po školskom klube, keď čakala na autobus, čo odôvodňovala tým, že tieto štyri dni chodia samé, matka po ne nechodí.

12/ Matka na pojednávani dňa 21.06.2022 uviedla, že sa o deti stará od bábätka, všetko pre nich zabezpečuje. Nevie prečo sa učitelia vyjadrovali, že deti sa doma nepripravujú, pretože sa s deťmi po škole aj učí. Tak je to asi hodinu čo sa učí so všetkými, nie je to úplne pravidelné. Je to podľa toho, koľko je energie, či človek ešte vládze. Deti ale chodia aj do ŠKD, kde si robia úlohy a P. chodila aj na doučovanie a chodili aj do Edukosu. Deťom kupuje pomôcky. Nevie prečo sa spomínalo aj to, že nemajú veci do školy. Chýbajú jej peniaze, pretože chýba jej výživné od otca, ktoré je 370,- eur. Potom sa radila, bola aj na úrade, čo má robiť pri neplatení výživného a povedali, že ho môžem vymáhať cez exekútora, že treba spísať žiadosť. To doteraz nerobila, všetko je to stále v riešení. Nevedela čo má robiť, ako má vymáhať. Nekomunikovala ani s otcom detí. Nezisťovala prečo platí menej. Doteraz sa vždy len informovala na tých orgánoch. Deti, ktoré chodia do školy, tak už ráno a poobede s nimi nechodí do školy a zo školy. Zo začiatku to robila, deti potom chceli chodiť samé. Je to aj dobré, že sa učia takej samostatnosti. Nebol s tým žiaden problém, takže to takto funguje. Chodí len po najmladšieho E. do škôlky. Myslí, že sa to u nich zlepšilo, že má s deťmi lepší vzťah. Ved' keď boli posudzované u psychológa, bolo to len raz. Deťom sa stále venuje od rána do večera. Nemá na seba čas, nemá žiadne osobné voľno, deti sú stále

s ňou. Nevidí sa jej, žeby deti boli u otca, nevie ako by to fungovalo, keď otec chodí do práce. Myslí si, že deti majú len takú predstavu, že budú u neho a že je to lepšie, keď k nemu chodia len občas, s ňou sú stále od narodenia. Myslí, že majú preto ku nej vytvorený citový vzťah. Deti samé od seba nespomínajú, ako by to chceli. Vie, že deťom sa nepáči terajšia situácia, že bývajú všetci v zariadení. Nemá poriešené bývanie. Zatiaľ nemá ani prácu. Nevie ako by mala postupovať pri hľadaní bývania, asi by si mala dať žiadosť v Q., pretože tam má stále evidované bydlisko. Tu by asi nemala nárok. Doteraz si nepodávala žiadnu žiadosť. Rozmýšľala, žeby išla bývať k rodine, ale nevie či by tam mohla ísť hneď keď by bolo treba a ani s rodinou nemá nič zatiaľ dohodnuté. Čo sa týka práce, tak v C. P. hľadala prácu, bola v poisťovni, ale tam povedali, že by v tej práci musela už niekoľko rokov robiť, že musela by mať trvalý pobyt v tomto meste. Tiež bola v záhradníctve a v Bille ale prácu pre ňu nemali. Tiež jej povedali v zariadení, kde býva, že je zbytočné hľadať si tu prácu, ak by deti išli bývať k otcovi. Má teraz ťažkú situáciu pretože dostáva už len prídavky okolo 100,- eur. Rodičovský príspevok už nepoberá, takže okrem prídavkov má už len výživné, ktoré otec platil len 100,- eur mesačne. Povedali jej, že na dávky jej nevychádza kvôli vysokému výživnému. Deťom nemôže kupovať veci. Z. nemá topánky, deti plačú, že nemajú čo potrebujú. Musela si požičiavať od rodiny. Posielajú jej peniaze každý mesiac. Nevie presne uviesť, koľko jej zatiaľ dali. Pomáhajú jej takto, kým je bez príjmu. Keďže nemala peniaze, tak ostali aj nejaké dlhy na deti, nezaplatené ŠKD. Teraz to chce všetko doplatiť, lebo jej prišiel nejaký príspevok od štátu o čom teraz rozhodli. Deťom musí platiť pravidelné mesačné platby v škôlke a v škole. E. škôlku a stravu 31 + 23,- EUR, deťom v škole stravné, čo vychádza mesačne 93,- EUR. Tiež platbu za ŠKD čo je 12,- EUR mesačne. Ďalšie výdavky sú na stravu, oblečenie, lieky. Keď deti boli u otca na niekoľko dní, tak sa k nemu tešili. Nehovorili žiadne výhrady voči otcovi, resp. že nebolo dobre u neho. Pracuje na svojom vzťahu s deťmi, číta aj odbornú literatúru a články na internete, ako byť dobrým rodičom. Nevie koľko by mohla platiť na deti, ak by boli zverené otcovi, lebo teraz je bez práce. Taktiež nerozmýšľala nad stretávaním s deťmi pre prípad, žeby deti boli u otca v jeho starostlivosti. Záviselo by bo od jej aktuálnej situácie. Nekontaktovala otca detí, keď neplatil určené výživné. Nevie prečo. Nevedela, že to má robiť. Mal by to sám platiť. Pokiaľ boli deti v škole a v škôlke, tak si posledný mesiac v tom čase hľadala prácu. Predtým, keď boli deti preč, tak v zariadení upratovala, triedila veci. Mali tam aj nejaké spoločné aktivity, robili na záhradke. Tiež v tom čase niekedy varila deťom večeru, alebo chystala olovrant. Podávala si žiadosť o bývanie len raz, pred dvoma rokmi v Q., potom to už neriešila. Myslím, že deti by mali mať nejaké zázemie, začali bývať v C. P.. Myslí, že deti by nemali kočovať a myslí si, že takto by to mohli mať aj naďalej a že dva roky, kým deti budú väčšie, teda žeby ostali stále v tomto zariadení. Pokiaľ jej bolo vyčítané, že je na mobile, tak komunikovala s rodinou, tiež si vyhľadávala články, aby sa rozvíjala. Je stále na mobile, ale je to už menej. Nie je prítomná pri odovzdávaní detí otcovi, ani s ním nekomunikuje. Nevie ako by mala s ním komunikovať a aký je to človek. Keď spolu žili, tak bola ním týraná. Na otázky otca prečo nevyužila možnosť odísť aj s deťmi do Q., kde jej bol pridelený sociálny byt na jej žiadosť a jednalo sa o byt 3+1 s nájmom vo výške 200,- EUR mesačne, pretože sa na otca obrátil, či by bol ochotný urobiť ešte nejaké opravy v byte, ktoré neboli ukončené, matka uviedla, že túto ponuku ale nevedela som sa rozhodnúť či ostať v P. alebo tam odísť. Ja som sa dlho nevedela rozhodnúť. Nevie či si mám znova podávať takúto žiadosť do Q..

13/ Následne súd vo veci uznesením č.k. 8P/49/2021-270 zo dňa 21.06.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril mal. deti M.: I., P., Z. a E. do dočasnej osobnej starostlivosti otca. Zároveň matku zaviazal platiť na výživu maloletých detí M., na každé sumu minimálneho výživného určeného zákonom. Vymedzil účinnosť neodkladného opatrenia do právoplatného ukončenia konania vo veci sp. zn. 8P/49/2021. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania, vrátane znaleckého dokazovania, vyplýva, že z rodičov má otec lepšie predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o deti a ich výchovu. Matka má znížené rodičovské kompetencie, jej vzťah k deťom je chladný, neprejavuje deťom dostatočný záujem a podporu. Používa nevhodné výchovné postupy, nepodporuje rozvoj vzťahu detí s ich otcom a potrebuje pri starostlivosti o deti dohľad. Naproti tomu vzájomný vzťah detí a otca je pozitívny, otec lepšie vníma a reaguje na potreby detí. Z dôvodu, že kontakty otca s deťmi neprebíhali v rozsahu určenom rozsudkom súdu (s výnimkou prázdnin a sviatkov) a teda otec nevykonával starostlivosť o deti aj v bežnom roku a v čase výkonu práce, súd za účelom zistenia, či je skutočne v možnostiach a schopnostiach otca vykonávať stále osobnú starostlivosť o deti, rozhodol neodkladným opatrením o dočasnom zverení detí do jeho starostlivosti za účelom vyhodnotenia úrovne poskytovanej starostlivosti počas trvania neodkladného opatrenia. Za tým účelom budú v rodine otca vykonané šetrenia ustanoveným opatrovníkom.

14/ Na pojednávaní dňa 30.08.2022 otec uviedol, že deti sú u neho od začiatku júla. Nemal s nimi žiadne vážnejšie problémy. Dcéra P. prišla domov už prechorená, bolo podozrenie, že má kiahne ale bola to nakoniec alergia. S deťmi absolvoval viacero vyšetrení u lekárky. Boli na vstupných prehliadkach, tiež na potrebnom očkovaní u E.. Deti sú v poriadku, sú vcelku samostatné, pomáhajú, dokážu si aj sami urobiť napr. raňajky. Počas celého obdobia ako má deti u seba do práce nechodil, bol na PN kvôli krčnej chrbtici, PN by mala byť zhruba do 15.09., vtedy má ísť na kontrolu. Čo sa týka zamestnania stále pracuje na rovnakom mieste. Je tu síce nejaká možnosť, že by bol preradený do M., avšak kvôli pracovnému času zvažuje, že ukončí súčasné zamestnania a zamestná sa u známeho v M.. Už predkladal súdu potvrdenie od neho, že môže nastúpiť do práce, pričom u tohto živnostníka by pracoval od 8:00 - 16:00 hod. a mal by príjem zhruba v rovnakej výške ako v súčasnosti, teda okolo 800,- EUR v čistom. Rozmýšľa o zmene práce hlavne kvôli tomu že pôvodne bolo dohodnuté, že deti bude ráno sprevádzať, resp. odvážať do školy, škôlky známa. Takto by to fungovalo, avšak ak by tam bola napr. choroba u nej, tak by si musel brať voľno z práce, takže skôr zvažuje zmenu zamestnania. Deti zo začiatku mamu spomínali napr. pri varení, ako to robila ona. Dcéra P. jeden krát volala mame, mladšia I. odmietala mame volať i keď proti tomu nebol, sám deťom hovoril, aby mame zavolali a to aj bez jeho prítomnosti. Deťom matka volala 3x. Matku nekontaktoval telefonicky, písal jej SMS, matka doteraz nevolal a ani nepísala. Osobné stretnutia neboli, len jeden krát sa náhodne stretli v meste, čo bolo uvedené v správe ale matka k deťom neprišla. Deti majú nastúpiť do ZŠ v M. a najmladší do MŠ v M.. V súčasnosti poberá nemocenské dávky a prídavky na deti, ktoré mu vyplácajú od júla. Zatiaľ finančne vychádzali, snaží sa po večeroch aj privyrobiť. Robí nejaké práce pre známych. Odkedy sú deti u neho, matka im poslala spomínaný balík, inak na deti neprispela. Nie je proti stretnutiam matky s deťmi, o tomto sa vie s matkou dohodnúť, netrvá na tom, aby preberanie detí bolo za jeho prítomnosti. Keďže matka uvádza, že sa bojí s ním stretnúť, pokiaľ bude mať matka záujem o deti, tak ja jej deti môžem priviesť napr. na železničnú stanicu v hodinu, ktorú si dohodnú sa. Pritom nebude bezprostredne v blízkosti detí. Bude v nejakej vzdialenosti a pokiaľ zistí, že si matka deti preberie, tak sa vôbec nemusia stretnúť. Preto nežiada, aby bol styku určený súdom. Ja nemám žiadne správy o súčasných pomeroch matky, čo sa týka výživného, ja by som súhlasil aj s výživným, ako bolo určené neodkladným opatrením. Čo sa týka základných výdavkoch a bývanie, tieto ostali nezmenené, teda nájomné 124,- EUR, elektrina 110,- EUR.

15/ Matka na pojednávaní dňa 30.08.2022 uviedla, odišla zo zariadenia Prameň k svojim rodičom. U týchto môže dočasne bývať, kým si nenájde iné bývanie. Podávala si žiadosti o nájom v obci Q., tiež Podvysoká s tým, že by tam išla bývať aj s deťmi, avšak je tam poradník a je v súčasnosti v poradí zhruba na siedmom mieste. S rodičmi robili aj nejaké práce na jednom dome, kde by eventuálne mohla bývať. Tie rekonštrukčné práce tam ale nie sú ukončené, takže zatiaľ býva u rodičov a keď bude v poradí, tak by chcela ísť do nájomného bytu. Čo sa týka toho domu, tak nevie aké sú tam náklady za elektrinu a ďalšie. Nemá prácu, skúšala robiť jednu prácu v takej oblasti ako študovala. Išla do jednej spoločnosti, kde šila na strojoch ale bo bolo pre ňu veľmi ťažké, nešlo jej to. Takže tam bola len týždeň. Má problém nájsť si prácu, lebo nikdy nerobila, stále bola s deťmi, nie je zručná, nemá prax. Na úrade práce jej hovorili nejaké možnosti, na niektoré ponuky šla, na niektoré nie, pretože jej to pripadalo, že to je práca niekde v krčme, nezisťovala presne, aké sú tam podmienky a aká práca. Bola na viacerých miestach, v obchodoch, ale nebolo voľné miesto, bola napr. v Daichmane, v Bille, v Dráčku. Ja však nevie robiť s pokladňou, to je problém, nepracuje aj kvôli tomu, že mala nejaké zdravotné problémy s rukou. Zatiaľ nemá žiaden príjem, finančne jej pomáhajú rodičia kým si nenájde prácu. S deťmi sa nestretla, jeden krát ich videla v meste, nevie čo to malo znamenať, či to bola nejaká provokácia, vtedy išla do mesta riešiť mobil, ktorý mala pokazený a videla ich v meste. Bol to pre ňu šok, mala problémy s mobilom, tak bežala preč. Nič jej nebránilo deti navštíviť, odkedy ale odišla zo zariadenia musela riešiť svoje problémy, musela si presťahovať veci, začať riešiť bývanie, mala problémy s mobilom. V súčasnosti ako býva u rodičov tak tam býva aj sestra s dcérou. Nie je tam bývanie pre širšiu rodinu. Deťom volala, bolo to celkovo tri krát. Častejšie nevolala pretože nechcela volať navrhovateľovi a nevie aká je tam v rodine atmosféra a mala zdravotné problém. Tiež po tých telefonátoch sa cítila zle. Nesúhlasí s návrhom otca, lebo si myslí, že deti musia mať vytvorené nejaké zázemie. Síce sa snažila zabezpečiť bývanie, chcela by bývať s deťmi v nájme. Nevie z čoho by žila, ak by jej deti boli zverené do starostlivosti. Snažila sa nájsť prácu čo sa jej za dva mesiace nepodarilo. Pokiaľ spomínala možnosť bývania v dome, tak sa jedná o tú chalupu, ktorú spomínal jej otec. Zatiaľ tam nie je zapojená elektrina.

16/ Právna zástupkyňa matky uviedla, že nesúhlasí s návrhom otca, pretože otec chce túto starostlivosť zabezpečovať aj pomocou cudzích ľudí a nemá pri sebe blízku rodinu, ktorá by mu pomáhala. Matke môže vypomáhať jej rodina u ktorej žije dokiaľ sa nepostaví na nohy. Čo sa týka kontaktov s otcom, tak

matka mala pokazený mobil, preto neodpovedala na SMS správy. Ohľadne zlepšenia jej pomerov, počas týchto dvoch mesiacov, uviedla, že mala aj zdravotné problémy s ľavou rukou, bola aj na vyšetrení. Bolo jej doporučené bandlažovanie a géľ flektor.

17/ Opatrovník na pojednávaní dňa 30.08.2022 uviedol, že na základe vykonaného dokazovania s poukazom na závery znaleckého dokazovania navrhol zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca. Matku zaviazat' platením výživného vo výške 30% životného minima na nezaopatrené dieťa a styk matky s deťmi upraviť neobmedzene. Navrhol tiež nariadiť nad výchovou maloletých detí dohľad a to na obdobie jedného roka, pričom tento dohľad bude realizovaný za súčinnosti ÚPSVaR Čadca.

18/ Súd na pojednávaní dňa 30.08.2022 na základe podnetu opatrovníka začal s poukazom na § 23 ods. 2 z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konanie o uloženie výchovného opatrenia vo forme dohľadu nad výchovou detí M.. S uložením tohto výchovného opatrenia súhlasili všetci účastníci.

19/ Prokurátor na pojednávaní dňa 30.08.2022 uviedol, že aj po doplnenom dokazovaní zotrúva na stanovisku uvedenom na predchádzajúcom pojednávaní a v ostatnom sa pripája k stanovisku opatrovníka.

20/ Okrem výsluchu rodičov súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyššie uvedeným znaleckým posudkom č. 03/2022 znalkyne Mgr. J. E. z 22.04.2022, s rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 5P/35/2020 - 85 z 21.10.2020, so správami opatrovníka z vykonaných šetrení pomerov mal. detí, so správami podanými Centrom sociálnych služieb Prameň v Dolnom Kubíne (ďalej len „CSS Prameň“), so správami ÚPSVaR a SP podanými na rodičov, s vyjadrením zamestnávateľa otca ŽSR - oblasť riaditeľstvo Žilina z 02.06.2022 a potvrdením zamestnávateľa o výške príjmov otca, s potvrdením A. E. z 15.06.2022, s dokladmi o úhradách výživného otcom a s ďalšími dokladmi založenými v spise, z ktorých súd zistil nasledovný skutkový stav:

21/ Vykonaným dokazovaním bol zistený nasledovný skutkový a právny stav: Okresný súd Čadca rozsudkom 5P/33/2020-85 zo dňa 21.10.2020 manželstvo rodičov právoplatne rozviedol, mal. deti z manželstva: I., nar. XX.XX.XXXX, P., nar. XX.XX.XXXX, Z., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvoze zveril do osobnej starostlivosti matky. Otcovi detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých: I. 110,- EUR, P. 90,- EUR, Z. 90,- EUR a E. 80,- EUR. Zároveň upravil styk otca s mal. deťmi a to každú páru sobotu od 9:00 hod. do nedele do 17:00 hod., počas letných prázdnin od 08.07. od 9:00 hod. do 14.07. do 17:00 hod., od 15.08. od 9:00 hod. do 22.08. do 17:00 hod., počas jarných prázdnin od piatku od 9:00 hod. do sobotu do 17:00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry rok od 25.12. od 9:00 hod. do 17:00 hod. a každý nepárny rok od 24.12. od 9:00 hod. do 17:00 hod..

22/ Opatrovník podal súdu 03.12.2021 správu zo šetrenia rodinných pomerov maloletých detí v ktorej uviedol, že dňa 06.12.2021 bolo pracovníčkami vykonané šetrenie rodinných pomerov v dočasnóm v Zariadení núdzového bývania PRAMEŇ. V čase návštevy boli v domácnosti prítomní: matka I. M., nar. XX.XX.XXXX, maloletá I., maloletá P. a maloletý Z.. Najmladší E. sa v čase šetrenia nachádzal v Materskej škole W.. Všetci prítomní na začiatku rozhovoru boli oboznámení s dôvodom vykonávania šetrenia rodinných pomerov a s tým, že v uvedenom konaní zastupujú na súdnom pojednávaní maloleté deti ako opatrovník. Všetci menovaní súhlasili s poskytnutím zistených informácií pre súdne účely. Maloleté deti spolu s matkou bývajú v Zariadení núdzového bývania PRAMEŇ od 15.05.2020. Matka je v súčasnosti na predĺženom rodičovskom príspevku z dôvodu pandémie COVID-19. Menovaná pri otázkach o jej príjme a aktuálnych pomeroch pracovníčkam nejasne a zdĺhavo odpovedala. Uviedla, že je poberateľkou prídavkov na štyri deti mesačne v sume cca. 100,- Eur. Ďalej poberateľkou rodičovského príspevku, ktorý dostáva mesačne v sume cca. 377,- Eur. Matka maloletých detí nevedela uviesť, či jej otec maloletých detí pravidelne platí súdom stanovenú výšku výživného. Matka uviedla, že mesačne platí „nájom“ - úhradu za sociálne služby zariadeniu približne 116,- Eur. Školopovinným deťom: I., P. a Z. platí matka mesačne školský klub v sume 12,- Eur a školskú stravu mesačne v sume 33,- Eur. Najmladšiemu E. matka mesačne platí 60,- Eur za materskú školu. Matka nevedela uviesť iné pohľadávky, ktoré by mesačne ešte splácala. Pani M. sa vyjadrila, že s podaným návrhom otca o zverení mu maloleté deti do osobnej starostlivosti nesúhlasí. Úprava styku, ktorú navrhuje otec upraviť na „dohodu rodičov“ matka nesúhlasí, nakoľko si nevie predstaviť, aby vôbec mu boli ich štyri maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti. Matka uviedla, že nesúhlasí s vyjadreniami otca v jeho návrhu, že maloleté deti bije.

Vyjadřila sa, že vo výchove detí je prísnejšia a otec je viac benevolentnejší, ale vyvracia tvrdenia otca, že maloleté deti ona bije. Uviedla, že s otcom maloletých detí sa snaží komunikovať len ohľadom ich detí. Matka detí je toho názoru, že by otec nedokázal vychovávať sám ich štyri maloleté deti, nakoľko chodí do zamestnania. Doslovne sa vyjadřila: „Viete, deti sú každú chvíľu choré, neviem si predstaviť, ako sa chce postarať o nich otec, keď chodí do práce. Či chce nechať prácu a že ja mu budem musieť platiť, ale ja nemám z čoho. Ja som v zariadení tu od mája. Odišli sme sem, pretože muž bol agresívny na mňa. Ja som musela od neho odísť. Viete, my sme žili v spoločnom byte a boli medzi nami nezhody. Všimli si to susedia, ktorí volali políciu. Bývalý muž ma psychicky i fyzicky týral.“ Počas šetrenia v Zariadení núdzového bývania bol uskutočnený rozhovor s riaditeľkou Mgr. E. R. a sociálnou pracovníčkou Bc. W. P.. Uviedli, že matka s otcom maloletých detí nekomunikuje, ale otec komunikuje ohľadom detí s pracovníkmi ich zariadenia. Pán M. mal všetky deti na týždeň aj s prespávaním počas letných prázdnin. Svoje deti navštevuje v zariadení a zoberie ich mimo zariadenia do mesta C.. Pracovníčky nemajú vedomosť o tom, že by im otec doniesol alebo kúpil niečo mimo vyživovacej povinnosti. Pracovníčky zariadenia doslovne uviedli: „My z nášho pohľadu, keď je matka u nás už rok a pol, tak by sme odporučili ustanoviť v danom prípade znalca obidvom rodičom. U otca majú viac lásky, ale nevieme, ako je to so starostlivosťou.“ Ďalej uviedli, že s matkou v zariadení je „ťažká komunikácia a spolupráca“. V starostlivosti o jej maloleté deti nie je dôsledná, jej rodičovské zručnosti sú nepostačujúce pre plnohodnotné zabezpečenie ich potrieb. Podľa ich vyjadrenia by sa matka nedokázala samostatne postarať o maloleté deti bez ich odborného dozoru ohľadom výchovy a starostlivosti o ich všestranný vývin. Počas šetrenia u matky v Zariadení núdzového bývania PRAMEŇ bol vykonaný neformálny rozhovor s maloletými deťmi: I., P. bez prítomnosti matky. Maloleté boli primerane veku a rozumovým schopnostiam oboznámené s dôvodom šetrenia a vykonávania rozhovoru, taktiež boli oboznámené o predmete konania. Boli zhovorčivé, primerane svojmu veku rozumovo vyspelé. Počas zisťovania ich názoru k predmetnému konaniu poskytli súhlas pre poskytnutie zistených informácií pre súdne účely. U maloletého Z. zisťovaný názor nebol, nakoľko keď prebiehal rozhovor, tak sa maloletý rozhodol z miestnosti odísť s matkou preč. Maloletý E. bol v čase šetrenia v Materskej škole. Doslovné vyjadrenie maloletej I. a P.: „S maminou sa chodíme prejsť, ale niekedy nechce ísť s nami, pretože je mrzké počasie von. My sme s ocinom radi, keď bol tu, boli sme s ním v meste na obede. My s ocinom telefonujeme cez telefón. Vždy sa dohodneme kedy bude ocino volať, ale niekedy nevieme kedy zavolať. My sme odišli z domu rýchlo. Povedali nám, že sa ideme prejsť a už sme sa domov nevrátili a išli sme tam, kde sme teraz. Nevedeli sme, že ideme od ocina preč. Nechceli sme ísť. Cez prázdniny bol ocino tu, ale boli sme aj tam u neho. Spali sme tam aj cez noc. Oco keď je s nami, tak nekričí, mamina kričí viac. Nebojíme sa tam spať. U ocina sme boli všetci štyria. Z. by sme dali jednotku s hviezdíčkou. Predtým, keď sme bývali doma, tak viac kričala mamina. Zlomila nám aj našu stoličku. My by sme chceli byť viac s otcom. Keď som chorá, tak viac chcem byť s maminou. V M. sme boli naposledy cez leto. Ja, I. a Z. chceme byť u ocina. Malý E. asi nie, pretože on bude plakať za mamou. Tešíme sa, že pôjdeme ku ocinovi, tam nám je lepšie, tam máme svoje hračky a posteľ.“

23/ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, ktorý pracoval s rodinou od mája 2020 vo svojej správe z 13.12.2021 uviedol, že začal s rodinou pracovať začiatkom mája 2020. Matka opustila spoločnú domácnosť na adrese M. XXX aj s deťmi a kontaktovala Obecný úrad M., t.j. v mieste ich predošlého bydliska. Uviedla, že odchádza od manžela, nemá kam ísť, že sa bojí o svoj život a život svojich detí, že manžel ju neustále ponizuje, v rodine sú stále hádky aj v prítomnosti mal. detí. Následne podala oznámenie na políciu a žiadosť o rozvod. Vzhľadom na skutočnosť, že matka s deťmi nemala vo svojej rodine žiadnu oporu, okrem jej matky, nemala bývanie, do miesta trvalého bydliska sa odmietla vrátiť, rozhodla sa prijať pomoc a nastúpila na dobrovoľný pobyt v Centre sociálnych služieb Prameň v C. P. od 15.05.2020. Úrad vyhodnotil situáciu v rodine a určil nízku mieru ohrozenia, nakoľko v zariadení bolo o deti postarané a správanie rodičov, resp. matky mohlo byť postupne zhodnocované. Dňa 22.10.2020 na základe návrhu matky bolo manželstvo rozvedené OS Čadca a deti zverené do osobnej starostlivosti matky, na styku sa obaja rodičia dohodli a taktiež na výške výživného : mal. I. 110,- EUR, mal. P. 90,- EUR, mal. Z. 90,- EUR, mal. E.,- 80 EUR mesačne. Otec navštevoval deti v zariadení sporadicky v rámci svojich možností, matka sa stretnutí nezúčastňovala, úrad opakovane upozorňoval matku na dodržiavanie rozsudku súdu vo veci stretávania sa s otcom. Otec sa vyjadřil, že počas jarných prázdnin mal deti u seba doma na jeden týždeň a taktiež počas letných prázdnin na jeden týždeň, na veľkonočné sviatky 3-4 dni, a uviedol, že za deťmi dochádzal asi 1x za mesiac do zariadenia a bral si ich na pár hodín von, naposledy 12.11.2021. Matka odmietala komunikáciu s otcom a vyhodnocovala jeho správanie, aj pred deťmi, ako ohrozujúce. Otec uviedol, že trestné konanie na základe podania matky voči jeho osobe bolo zastavené a vec odstúpená na priestupkové konanie, vyhodnotené napomenutím.

Úrad navštívil rodinu v zariadení 2x. Prvý krát v auguste 2020 sa matka javila ako utiahnutá, plačlivá, ustarostená, bolo zjavné, že matka nemá svoje emócie pod kontrolou, na deti kričala, stále pripomínala údajné krivdy páchané na nej zo strany otca mal. detí. Dve staršie deti v tom čase uviedli, že chcú zostať v zariadení s mamou, mladší chlapci nedokázali odpovedať, boli príliš hraví a šantiví. V čase ďalšieho osobného stretnutia úradu s rodinou v máji 2021 už obe staršie deti uviedli, že chcú ísť k otcovi, v budúcnosti by chceli bývať u otca na M., dvaja menší súrodenci nekomunikovali, schovávali sa pod posteľ. Deti boli hravé, veselé, ukazovali výrobky z hodiny výtvarnej výchovy. Zo strany zariadenia bola zabezpečovaná pomoc matke, ako pri výchove, tak i v rozvoji rodičovských zručností, taktiež po materiálnej stránke. Matka sa javila ako konfliktná, emočne labilná, v stálej agresii voči otcovi detí, ktorú neskrývala ani pred nimi. Otec Z. M. žije v nájomnom byte na adrese M. XXX, jedná sa o nájomný 3-izbový byt vo vlastníctve Železnice SR. Byt je čiastočne v rekonštrukcii, prenajímateľ vykonal nové rozvody električky v byte, sú tam potrebné ešte úpravy, ktoré podľa vyjadrenia otca si vykoná sám s pomocou priateľov, hlavne v kuchyni je potrebná čiastočná rekonštrukcia. Deti majú svoju izbu zariadenú novým nábytkom, poschodovými posteľami, skrinkami, podlahu pokrýva pekný veľký koberec, majú pripravený kútik na hranie a učenie, byt je vcelku zariadený novším nábytkom, v čase šetrenia bol v byte poriadok a čisto. V celom byte sa vykuruje pieckami, nie je tam ústredné kúrenie, otec prikuruje bukovými peletami. Pracuje ako traťový kontrolór u Železnice SR, výkon zamestnania má v W.. Príjem uviedol cca v čistom 720,- EUR, iný príjem nemá. Náklady: nájomné a energie 135,- EUR mesačne, 37,- EUR mesačne splátka za nedoplatok energií, 57,- EUR nedoplatok za úhradu právnických služieb, 20,- EUR cestovné - /doprava mestskou dopravou na pracovisko v W./ . Vyjadril sa, že výživné uhrádza pravidelne, avšak v nižších

čiastkach, nakoľko mu to finančne nevychádza. Vyjadril sa, že na svojom návrhu trvá v plnom rozsahu, zamestnávateľ mu vyhoví, ak by mal deti zverené do svojej starostlivosti a preradí ho na pracovisko do M., pracoval by len na ranné zmeny, prípadne by mal pružnú pracovnú dobu, škola, škôlka je v blízkosti jeho bydliska. Bytové podmienky u otca sú pre deti vyhovujúce, v lete chce otec, aj prenajímateľ Železnice SR pokračovať v rekonštrukcii bytu. Od umiestnenia matky s deťmi v zariadení bola komunikácia s otcom detí zameraná predovšetkým na deti, stretávanie na čas po rozvode, usmerňovanie oboch rodičov a apelovanie k vzájomnému rešpektovaniu, napomenutie matky, ktorého sa navrhovateľ dožadovoval z dôvodu obštrukcií zo strany matky. Úrad nedisponuje dôkazmi, či otec má predpoklad zabezpečiť zdravý fyzický a psychický vývoj maloletých detí, v minulosti zabezpečovali starostlivosť obaja rodičia. Počas celého pobytu v zariadení boli deti najdlhšie u neho 2x po týždni a na veľkonočné sviatky. Vzťah detí k otcovi je citovo výraznejší. Deti sa naposledy vyjadrili, že by chceli byť s otcom. Ohľadom správania matky k deťom a navzájom, podá kvalifikovanú správu zariadenie. K celkovému zhodnoteniu by prispel aj znalecký posudok.

24/ Centrum sociálnych služieb Prameň, kde sa matka s deťmi nachádza dňa 14.02.2022 vyhotovilo správu o pobyte. V správe uviedli, že I., P., Z. a E. sú s otcom v pravidelnom telefonickom kontakte najmenej trikrát do týždňa. Na návšteve v jeho domácnosti boli v čase od 01.01.2022 do 08.01.2022. I. sa po príchode pri dverách chválila novým mobilom, ktorý od otca dostala. Matka privítala deti chladne, ako vždy, keď sa vrátia z návštevy od otca. Pred príchodom detí matku usmerňovali, aby deťom pripravila slávnostnejší obed, upiekla im v rúre hranolky z polotovaru. Deti boli tentokrát drzé, nerešpektovali sociálnych pracovníkov. Veľa času potom trávili s mobilom v ruke, čo matke vyhovovalo, nemusela sa im venovať ona. S deťmi, matkou a otcom sme sa o tejto situácii rozprávali. Pán M. pri návšteve detí dňa 15.01.2022 si spoločne s deťmi stanovil pravidlá ohľadom používania mobilu. Vysvetlil im, že po príprave na vyučovanie, pomoci matke pri domácich prácach, si môžu vziať telefón a hrať sa. Tiež im pripomenul, že mobil dostali preto, aby boli navzájom v kontakte. S deťmi strávil tri hodiny, boli sa prejsť v meste. Deti boli šťastné a spokojné. Pán M. mal záujem o návštevu detí aj vo februári, avšak P. bola 31.01.2022 pozitívne testovaná na Covid a tak bolo zariadenie v karanténe. Informácie o jej zdravotnom stave mu podala sociálna pracovníčka, nakoľko pani M. na jeho správy nereaguje, neinformuje ho o zdravotnom stave detí, o problémoch v škole a iných dôležitých skutočnostiach. Matku opakovane upozorňujú, že je povinná otcovi detí podávať informácie týkajúce sa detí. Žiaľ bezúspešne. V prípade zlepšenia pandemickej situácie chce otec zobrať deti na jar na jarné prázdniny do miesta trvalého pobytu.

25/ V ďalšej správe zo dňa 13.06.2022 Centrum sociálnych služieb Prameň oznámilo, že matka s deťmi má zabezpečené ubytovanie do 31.07.2022 s možnosťou ďalšieho predĺženia zmluvy. V prípade zverení mal. detí do starostlivosti otca sa jej pobyt v zariadení ukončí. Pani M. doposiaľ nevyvíjala žiadne úsilie o zabezpečenie samostatného bývania a získanie zamestnania. Počas jej pobytu v zariadení s ňou pravidelne viedli rozhovory o jej budúcnosti, o potrebe zamestnať sa, usmerňovali ju a boli

nápomocní pri hľadani práce. Ona však bola pasívna a o voľnom mieste sa informovala len v komerčnej poisťovni. Neprejavovala takmer žiaden záujem o nástup do práce, neustále hľadala dôvody, prečo to nie je možné. Argumentovala to starostlivosťou o štyri deti, taktiež nedostatočnou kvalifikovanosťou na pracovné pozície. Hospodárenie pani M. s financiami sa nezlepšilo, v poslednej dobe je neustále bez finančných prostriedkov. Tie jej posielala matka. Je často usmerňovaná a vyzývaná, aby dbala na pravidelné uhrádzanie platieb a nákladov na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb. Častokrát ich kontaktujú pracovníčky materskej a základnej školy pre neuhradené poplatky za stravu. Pani M. pre nakladanie s financiami potrebuje pomoc a dohľad, čo však ona odmieta. Základné materiálne potreby detí ako oblečenie a strava sú zabezpečené. So školskými potrebami a pomôckami býva problém - niekoľkokrát ich kontaktovali učiteľky detí, pretože ich na vyučovaní nemali a ani po upozornení ich matka nezabezpečila. Od podania poslednej správy súdu nedošlo k žiadnym pozitívnym zmenám v správaní matky. Od 20.12.2021 boli deti u otca v dňoch 01.01.-08.01.2022, dňa 15.01.2022 a 19.02.2022 ich navštívil v C. P. a strávil s nimi niekoľko hodín. Od 08.03.2022-13.03.2022 a 13.04.-23.04.2022 boli deti u otca v domácnosti, 14.05.2022 a 11.06.2022 ich navštívil v P.. Deti sa na otca vždy tešia a chvíle s ním si užívajú. Po chvíľach strávených s ním sú veselé, plné zážitkov a dojmov, ktoré však s nimi matka nezdieľa. Je skôr nahnevaná, nervózna a ukričaná. Súčasná komunikácia medzi rodičmi je slabá. Pán M. sa po celý čas snaží s matkou detí komunikovať, ona jeho stanu ignoruje a až na ich naliehanie reaguje na jeho správy. Výška mesačných úhrad pani M. za poskytovanie sociálnych služieb v zariadení je 161,- EUR nájom a 7,- EUR fondy. Stravu pre seba a deti si zabezpečuje z vlastných prostriedkov.

26/ Opatrovníkom dožiadaný ÚPSVaR Čadca, podal správu z prešetrenia pomerov mal. detí po ich odovzdaní otcovi na základe neodkladného opatrenia súdu a v správe z č.l. 296 uviedol, že rodinu úrad navštívil dňa 06.07.2022, otec aj deti boli doma, otec je t.č. na dlhodobej PN. Rodina žije v 3-izbovom byte, deti boli čisto oblečené, veselé, I. s P. sa hrali, mal. Z. pozeral rozprávku. Na obed mali navarené francúzske zemiaky, piekli piškótový koláč. Domácnosť bola čistá, hygiena domácnosti dodržaná. Deti majú svoju izbu zariadenú, každé dieťa má svoju posteľ, veľký písací stolík pre dve osoby. Obývačka je zariadená veľkým rozkladacím stolom so stoličkami, veľkým gaučom. Kuchyňa nie je ešte zrekonštruovaná, nakoľko vlastníkom bytu sú ŽSR, podľa vyjadrenia otca majiteľ si určí termín a financovanie rekonštrukčných prác. Potraviny boli v domácnosti zakúpené, otec uviedol, že matka doposiaľ nekontaktovala deti, ani jeho. Otcovi bolo podané sociálne poradenstvo vo veci uplatnenia prídavku na deti. S deťmi bol vykonaný pohovor: Mal. I. uviedla, že trochu pomáha otcovi, na M. u otca sa cíti dobre, mama jej ešte nevolala. Na vysvedčení mala dve trojky a jednu dvojku, ukončila 4. ročník ZŠ, dieťa bolo pokojné veselé.

Mal. P. ukončila 3. ročník ZŠ, bola pokojná, veselá, uviedla, že taktiež pomáhala otcovi s obedom, má sa dobre, mama jej ešte nevolala. Na vysvedčení mala dve dvojky a ostatné jednotky. Mal. Z. ukončil 2.ročník ZŠ na vysvedčení mal samé jednotky, je komunikatívny, hravý, bol čisto oblečený, veselý, uviedol, že u otca mu je dobre. Mal. E. - od 9/2022 bude navštevovať MŠ v M., je zdravý, hravý, komunikovať nechcel, skôr sa utiahol, ale bol veselý. V čase šetrenia boli všetky deti citovo zamerané na otca, matku počas rozhovoru samé od seba nespomínali.

27/ Opatrovník ÚPSVaR Dolný Kubín vykonal ďalšie šetrenie v domácnosti otca dňa 26.07.2022 a v správe zo šetrenia uviedol, že rodina býva v podnájme v trojizbovom byte, ktorý je v osobnom vlastníctve Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s.. Nájomnú zmluvu bytu menovaná spoločnosť predlžuje pánovi M. každé dva roky. Byt pozostáva zo vstupnej chodby, kuchyne, obývačky, detskej izby, spálne, kúpeľne s WC. Domácnosť je udržiavaná v čistote a v poriadku. Detská izba je vhodne a účelne zariadená pre každodenné potreby maloletých detí. V detskej izbe sa nachádzajú dve poschodové postele, dva písacie stolíky, vitríny s hračkami a rôzne hry. V spálni u otca sú komody s osobným oblečením detí.

Pán M. uviedol, že maloleté deti mu dňa 01.07.2022 odovzdával sociálny pracovník zo Zariadenia núdzového bývania Prameň C. P.. Podľa jeho slov matka nejavila záujem o maloleté deti pri ich odchode zo zariadenia. Po príchode do jeho domácnosti sa zhoršil zdravotný stav najprv najstaršej dcéry I. a neskôr aj u ostatných detí. Zhoršený zdravotný stav detí riešil u príslušnej detskej lekárky v M.. Menovaný uviedol, že o zhoršenom zdravotnom stave ihneď informoval matku prostredníctvom SMS komunikácie. Podľa jeho slov matka na danú SMS nereagovala. Otec detí uviedol, že matke napísal SMS, že môže kedykoľvek prísť navštíviť osobne maloleté deti, ale doposiaľ túto možnosť nevyužila. Tiež uviedol, že matka za mesiac júl 2022 nezaplatila výživné na maloleté deti. Menovaný ďalej uviedol, že žiadal matku o origináli rodných listov maloletých detí, ale matka na jeho žiadosti skrz SMS konverzácie nereagovala. Rodné listy potrebuje kvôli zápisu detí do Materskej a Základnej školy v M.. Otec uviedol, že v súčasnosti je práce neschopný a bude poberateľom nemocenskej dávky zo sociálnej poisťovne. So Železničnou

spoločnosťou Slovensko a. s. má písomne dohodnutú pracovnú pozíciu na ktorej by pracoval počas doobedňajších hodín, ak mu budú maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti. Podľa jeho slov v blízkom okolí má priateľov, ktorí mu dopomáhajú v prípade potreby v starostlivosti o jeho deti. Menovaný uviedol, že s výchovou detí nemá zatiaľ problémy. Snaží sa s deťmi dodržať denný harmonogram. Maloleté deti rešpektujú pravidlá a hranice v domácom prostredí. V blízkom okolí s nimi pravidelne navštevuje detské ihrisko. Tiež uviedol, že voľný čas detí sa snaží zaplniť, a to tak, že mu deti pomáhajú v domácnosti, opakovaním školského učiva, hraním spoločenských hier a podobne. Otec uviedol, že nemá vedomosť o tom, kde sa matka detí v súčasnosti zdržuje. Má vedomosť o tom, že starším dcéram doposiaľ telefonovala dva krát. Otec uviedol, že rodina matky býva v Q. ale doposiaľ ho neskontovali a ani maloleté deti. Počas šetrenia v rodine bol vykonaný neformálny rozhovor s maloletými deťmi bez prítomnosti otca. Maloleté deti boli primerane veku a rozumovým schopnostiam oboznámené s dôvodom šetrenia a vykonávania rozhovoru, taktiež boli oboznámené o predmete konania. Maloleté deti boli zhovorčivé a rozumné deti, a počas zisťovania ich názoru poskytli súhlas pre poskytnutie zistených informácií pre súdne účely. Maloleté deti M. nejavili známky zanedbávania a týrania. Maloletá I. doslovne uviedla: „Počúvame ocina, je mi tu dobre. Nie sú tu iné deti ako v zariadení, nik nás tu neotravuje. Mama nám volala dva krát. Ja jej netelefonujem. Nechcem jej telefonovať. Hnevám sa na ňu. Mamina je u babky, pretože keď som s ňou volala, tak som babku počula v telefóne. Máme vlastnú izbu, ale na striedačku spíme aj pri ocinovi. Ocino sa hrá s nami rôzne hry. Mamina nás tu nebola zatiaľ pozrieť.“ Maloletá P. doslovne uviedla: „S ocinom nám je dobre. Veci si riadime tak, že keď si niekto niečo rozhodí, tak si to potom aj uprace. Mama mi povedala do telefónu, že nás nepríde pozrieť sem, pretože nemá rada „tátu.“ Ja jej nevolám, pretože sa bojím, že príde a zoberie nás od ocina preč. Ocino sa o nás stará dobre. Vo voľnom čase si radi všetci kreslíme, a potom si medzi sebou meníme obrázky. Ocino má kamarátov, ktorí majú deti a s nimi sa stretávame a hráme sa spolu. Na striedačku spíme u ocina, pretože kto spí u ocina tak je vtedy dlhšie v noci hore.“ Maloletý Z. doslovne uviedol: „Chodíme von tu blízko na ihrisko. U ocina mi je dobre, som tu rád. Mamina nás tu nebola pozrieť, čo je škoda. V okolí máme kamarátov s ktorými sa hráme. Pozeráme s ocinom rôzne rozprávky, naposledy sme pozerali Mimoňou.“ Maloletý E. doslovne uviedol: „Je mi tu dobre s „tátom.“ Rád si kreslím alebo sa hrám s autičkami. Niektoré nakreslené obrázky mi dala I.. Ocina má rád a s maminou som nebol dlho. Dobre nám tu je. Spím najčastejšie u ocina v izbe aby nespadol z postele.“ Maloleté deti počas šetrenia boli ješitné, usmievavé a zhovorčivé. Otec na ich dožadovanie zakaždým reagoval primerane. Pracovníčka úradu skontovala riaditeľku Zariadenia núdzového bývania Prameň pani Mgr. R.. Pani riaditeľka uviedla, že matke poskytli a predĺžili ubytovanie v ich zariadení na dva mesiace aj bez prítomnosti maloletých detí. Matka danú ponuku nevyužila a zo zariadenia odišla. Tiež uviedla, že v súčasnosti nemajú vedomosť o tom na akej adrese sa matka zdržuje. Pán M. po odchode s deťmi zo zariadenia komunikoval a poskytol informácie zariadeniu o maloletých deťoch. Pracovníčky úradu sa snažili telefonicky skontaktovať matku z dôvodu vykonania šetrenia v domácnosti v ktorej sa toho času môže zdržovať. Telefonický kontakt bol nedostupný. S matkou maloletých detí sa doposiaľ nepodarilo skontaktovať.

28/ V ďalšej správe zo dňa 25.08.2022 opatrovník na základe vykonaného šetrenia dňa 23.08.2022 uviedol, že otec podľa svojho vyjadrenia nemal počas pobytu detí v jeho domácnosti s deťmi výchovné problémy. Maloleté deti rešpektujú jeho nastavené pravidlá a hranice v domácom prostredí. Tiež uviedol, že má prostredníctvom mobilnej rodičovskej aplikácie dohľad nad mobilmi detí a skrz menovanú aplikáciu reguluje ich činnosti a čas strávený počas dňa na mobiloch. Uviedol, že maloleté deti od posledného ochorenia v júni neboli znova choré. Ďalej uviedol, že maloleté deti: I., P. a Z. sú zapísané a prijaté v školského roku 2022/2023 do Základnej školy M.. Martin je zapísaný v Materskej škole v M.. Otec detí uviedol, že bol na pracovnom stretnutí svojho zamestnávateľa, kde sa stretol s riaditeľom a vedúcim úseku. Stretnutie bolo zorganizované z dôvodu jeho novej pracovnej pozície a rozvrhu pracovného času. Zajtra by sa mal znova stretnúť s nadriadenými, ktorí mu potvrdia jeho pracovnú pozíciu a náplň od septembra 2022. Podľa jeho slov má byť preradený do M. v rámci Železničnej spoločnosti Slovensko a jeho nová pracovná doba bude trvať od 06:00 hod. do 14:00 hod. Nakoľko musí byť v raňajších hodinách už v práci od 06:00 hod., ohľadom dochádzky detí do škôl sa dohodol s rodinnou známou D.H., a to tak, že každé ráno bude ona vprevdzdať jeho maloleté deti do základnej školy a maloletého E. zaväzať na osobnom motorovom vozidle do materskej školy. Poobede maloleté deti budú v školskom zariadení až do 17:00 hod., a v tom čase ich bude on preberať. Otec uviedol, že matke poskytuje informácie ohľadom detí prostredníctvom SMS komunikácie. Naposledy jej písal SMS pred víkendom, či má záujem sa stretnúť osobne s maloletými deťmi alebo si ich zobrať na styk, ale od matky doposiaľ nedostal žiadnu odpoveď. Menový uviedol, že matka si vyživovaciu povinnosť voči deťom neplní po finančnej stránke. Jeden krát poslala 5 kg balíček v ktorom boli sladkosti, cestoviny a ryža. Uviedol, že deti videli osobne matku dva

krát a to úplne náhodou. Podľa slov otca bol s maloletými deťmi vybavovať na úradoch potrebné papiere a stretli v jednom úrade na schodoch matku. Matka namiesto pozdravu zareagovala tak, že sa rozutekala dole schodmi preč od nich. Druhý krát stretli matku na námestí mesta, kde jej deti zakričali „ahoj mama.“ Uviedol, že matka si deti všimla, ale tiež sa rozutekala preč od nich do drogérie, kde sa schovávala, kým neodišli preč. Podľa jeho slov nemá problém maloleté deti dať na pobyt ku matke ale matka nejaví vôbec záujem. Má vedomosť o tom, že matka maloletým dcéram volala 3 krát v trvaní hovoru jednej minúty. O čom sa rozprávala teraz s dcérami nemá vedomosť. Ďalej uviedol, že z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny M. ho navštívili jeden krát v mesiaci júl a inak ho s maloletými deťmi pracovníci menovaného úradu neskontovali. Počas šetrenia v rodine bol vykonaný neformálny rozhovor s maloletými deťmi M. bez prítomnosti otca. Maloleté deti boli primerane veku a rozumovým schopnostiam oboznámené s dôvodom šetrenia a vykonávania rozhovoru, taktiež boli oboznámené o predmete konania. Maloleté deti M. boli usmievavé, zhovorčivé a rozumné deti, a počas zisťovania ich názoru poskytli súhlas pre poskytnutie zistených informácií pre súdne účely. Maloleté deti M. nejavili známky zanedbávania alebo týrania. Maloletá I. doslovne uviedla: „Nám je super u ocina. Snažíme sa ho počúvať. Keď ho niekedy nepočúvneme, tak zvýši hlas, aby sme ho počúvli. Nebije nás. Sme tu radi. Teším sa do školy, pretože tam poznám dievčatá s ktorými som už predtým chodila do školy. Mama nám volala trikrát. Pýtala sa ma do telefónu, že či žijem? Ja som jej odpovedala, že áno. Toto sa ma pýtala aj viackrát za sebou, to isté. Ja nechcem ísť ku mame. Nechcem sa s mamou stretnúť ani za prítomnosti ocina. Mama nám povedala, že ocina nemá rada. Myslím si, že ona sa nebude chcieť stretnúť s nami, ak tam bude aj ocino. Ja ku nej nechcem ísť spať, pretože sa bojím, že nás nevráti už ocinovi.“ Maloletá P. doslovne uviedla: „Dobre nám je u ocina. Tešíme sa už aj na školu. Mamina nás tu nebola pozrieť. Ja nechcem aby tu mama chodila. Nechcem ísť ani ku nej, pretože sa bojím, že nás nevráti ocinovi. Ocino nás nebije, iba zvýši hlas, to skôr nás mama bila, keď sme nepočúvali. My sme mali v detskej izbe bez ocina detskú poradu a dohodli sme sa všetci štyria, že chceme zostať pri ocinovi. Maminu sme raz videli v meste a utekala pred nami. Schovala sa do drogérie. Videli sme, že má nový ruksak ale nám nič nekúpila. Aj predtým, keď sme boli u mami, tak nás zobrala von, tak vtedy iba sebe kúpila veci a nám nič nekúpila, a my sme sa museli na ňu pozerieť. Ocino nám kúpi. Snažíme sa ho poslúchať.“ Maloletý Z. doslovne uviedol: „Áno, ja som rád u ocina a chcem tu zostať. Nechcem ísť ku mamine. Ona bola zlá na nás. Ocino trávi s nami čas. Chodíme von tu v okolí. Za chvíľu pôjdeme tu do školy.“ Maloletý E. doslovne uviedol: „Áno, je mi dobre u ocina. Snažíme sa ho poslúchať a nehnevať ho. Ja chcem zostať s bratom a sestrami u ocina, tak sme sa dohli všetci v detskej izbe. Maminu som videl ale nepozdravila nás. Utekala preč od nás.“ S matkou sa pracovníčka úradu snažila viac krát telefonicky skontaktovať z dôvodu, aby bolo vykonané šetrenie v domácnosti v ktorej sa v súčasnosti nachádza. Osobné telefónne číslo pani M. bolo zakaždým nedostupné. V ten istý deň 23.08.2022 bolo pracovníčkami úradu vykonané neohlásené šetrenie v prirodzenom rodinnom prostredí u matky na adrese, ktorú uviedla vo svojom vyjadrení zo dňa 08.08.2022 k sp. zn. 8P/49/2021, a to konkrétne na adrese: Q., R. P. XXX. V čase návštevy bol v domácnosti prítomní otec matky - pán F.. Pán F. uviedol, že dcéra odišla s jeho manželkou na starú chalupu po jeho rodičoch upratovať. Podľa slov pána F. v ich domácnosti zatiaľ dcéra býva, ale je len na „prázdninách“ a v septembri musí odísť z ich domácnosti niekam inam bývať, nakoľko v ich dome nemôže zostať. Tiež uviedol, že dcéra zatiaľ nemá perspektívu nového bývania a nemá vedomosť o tom, kde by sa mala v septembri odsťahovať. Ďalej uviedol, že dcéra si hľadá nové zamestnanie, ale zatiaľ neúspešne.

29/ Matka je nezamestnaná, od 22.04.2022 je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie bez nároku na sociálne dávky. V priebehu začiatku roka 2022 bola ešte poberateľkou rodičovského príspevku a do 30.06.2022 poberala prídavky na deti vo výške 103,52 EUR mesačne, za posledný mesiac 6/2022 vyplatené vo výške 400,- EUR.

30/ Otec je zamestnaný už od roku 2018 u zamestnávateľa ŽSR - Oblastné riaditeľstvo Žilina a za obdobie mesiacov 12/2021 - 5/2022 má zo zamestnania priemerný čistý mesačný príjem 692,- EUR (so započítaním ošetrovného vyplateného SP vo výške 84,31 EUR za mesiac 4/2022). Ako vyplýva z lustrácie SP, aj výpovede otca, otec je od júla 2022 PN a bolo mu vyplatené nemocenské v auguste vo výške 387,87 EUR a v septembri vo výške 522,74 EUR. Je poberateľom prídavku na deti vyplateného prvý krát v auguste 2022 vo výške 120,- EUR. Z vyjadrenia zamestnávateľa zo dňa 02.06.2022 bolo zistené, že otec je zamestnaný na pozícii kontrolór trate s miestom výkonu práce Traťový obvod - Žilina, zriaďovacia stanica. Jeho pracovná doba pondelok - piatok je v čase od 06:00 do 14:00 hod.. V čase vysokých teplôt v letnom období je pracovná doba podľa prevádzkovej potreby pondelok - nedeľa od 11:00 - 19:00 hod.. Presun na traťový obvod M. aktuálne nie je možný, lebo tam nie je

voľná pracovná pozícia. Otec je pracovne hodnotený ako zodpovedný, počas pracovného pomeru sa nedopustil žiadnych pracovných, či disciplinárnych priestupkov. Otec ďalej predložil vyjadrenie zamestnávateľa A. E. z 05.01.2022 aj z 15.06.2022, podľa ktorého je menovaný ochotný zamestnať otca na pozícii prípravného pracovníka káblových trás pre zhotovenie elektroinštalačných prác s možnosťou nástupu ihneď, prípadne podľa jeho potreby v pracovnom čase cez pracovné dni od 08:00 hod. do 15:00 hod., prípadne aj v inom pracovnom čase, podľa potreby pre zabezpečenie reálnej starostlivosti o jeho maloleté deti. Menovaný by vykonával prípravnú činnosť vždy na vopred určenom pracovisku v okresoch M., P. F. E. s vopred určeným rozsahom prác a stanoveným termínom pre dokončení prípravných prác.

31/ Otec vyživovaciu povinnosť k mal. deťom v rozvedeného manželstva upravenú rozsudkom č.k. 5P/33/2020 - 85 z 22.10.2020 a predtým neodkladným opatrením súdu v súhrnnej výške 370,- EUR mesačne na všetky mal. deti neplatil v celom rozsahu. Určené výživné hradil v plnej výške do februára 2021, následne zaplatil v 2/2021 sumu 200,- EUR, 3/2021 sumu 300,- EUR, v 5/2021 sumu 300,- EUR, 6/2021 sumu 100 EUR a 8/2021 sumu 100,- EUR, 10/2021 sumu 200,- EUR, 11/2021 sumu 100,- EUR, 1/2022 sumu 180,- EUR, 3/2022 sumu 100,- EUR. A posledne zaplatil v 5/2022 sumu 100,- EUR.

32/ Z predložených dokladov bolo zistené, že otec platí mesačne nájomné za byt vrátane preddavkovej platby za služby spojené s užívaním bytu vo výške 124,26 EUR, ďalej poplatok za elektrinu 110,- EUR. V zimných mesiacoch má výdavky na zakúpenie paliva na vykurovanie bytu a v priebehu roku 2021, 2022 mal tiež výdavky spojené s rekonštrukciou bytu, ktorá bola len čiastočne financovaná zamestnávateľom.

33/ Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

34/ Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

35/ Podľa § 36 z. č. 36/2005 Z.z. ods. 1(ďalej len „ZoR“):

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

36/ Podľa § 37 ods. 2, 7 a 8 ZoR:

(2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

(7) Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

(8) Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia

podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

37/ Podľa § 62 ZoR, ods.:

1/ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2/ Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3/ Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

4/ Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5/ Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

6/ Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

38/ Podľa § 75 ZoR, ods.:

1/ Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

2/ Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

39/ Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40/ Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

41/ Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

42/ Právna úprava uvedená v § 121 ZoR vychádza z konceptu zmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí v dôsledku preukázania zmeny pomerov oproti stavu v čase pôvodného súdneho rozhodnutia. Pod pojmom zmena pomerov s rozumie len zmena podstatná a závažná, nie zmeny krátkodobého charakteru. Pri zmene osobnej starostlivosti musí súd zohľadňovať predovšetkým hľadisko najlepšieho záujmu dieťaťa, musí brať zreteľ najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, vhodnosť a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obojmu rodičom. Stále je aktuálny judikát R97/1967, podľa ktorého zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa alebo súdom schválenej dohody rodičov o výchove maloletého dieťaťa len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Tak je to obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonávaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá na ďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky na zdarný vývoj dieťaťa. Rodičovská dohoda o úprave práv a povinností k mal. deťom na čas po rozvoje manželstva rodičov bola uzavretá v roku 2020 za stavu, že rodičia už nežili v spoločnej domácnosti, z ktorej matka aj s deťmi odišla pre vzájomné manželské konflikty, prerastajúce až do fyzického násillia. V tom čase mala matka aj s deťmi zabezpečené dočasné bývanie v C. v CSS Prameň, čo otec rešpektoval. Matka žila aj s deťmi v uvedenom zariadení až do odovzdania mal. detí do starostlivosti otca na základe neodkladného opatrenia súdu zo dňa 21.06.2022. Otec odôvodňoval požadovanú zmenu starostlivosti o deti najmä tým, že matka výchovu detí nevládala, na deti kričala, dostatočne sa im nevenovala a voči nemu sa správala nenávisťne aj pred deťmi a samé deti ho požiadali, aby mohli bývať

pri ňom. Súd vykonal rozsiahle dokazovanie zamerané na posúdenie schopnosti každého z rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť o deti a ich výchovu, tiež na zisťovanie vzájomného vzťahu rodičov a detí a existenčných podmienok rodičov. Vychádzajúc zo znaleckého dokazovania, ale aj zo správ podaných z CSS Prameň, kde matka s deťmi dlhodobo žila, zo správ opatrovníka zo šetrení a vyjadrení mal. detí je preukázané, že u otca sú lepšie predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o deti, ako u matky. Napriek pomoci a dohľadu zo strany sociálnych pracovníkov sociálneho zariadenia Prameň, rodičovské schopnosti matky boli nedostatočné, bol potrebný dohľad nad výchovou detí. Po deťoch často kričala, vyhrotené situácie emocionálne nezvládala a deti boli v stálom strese. Vzťah matky k deťom bol sociálnymi pracovníkom, aj znalkyňou vyhodnotený ako chladný, deti v matke nenachádzali oporu a podporu. Nedostatočná bola aj matkina kontrola a pomoc pri príprave detí na vyučovanie, bol zistený tiež nezájem matky o školské výsledky detí a rozvoj ich schopností. Správanie matky k deťom potom odzrkadľoval vzťah detí k nej, ktorý bol tiež chladný, resp. ambivalentný a u najstaršej I. sa nespokojnosť s prístupom matky prejavovala vzdorom a odmietaním. Negatívny vzťah k otcovi matka prenášala aj na deti, pred ktorými otcovi sa nevhodne vyjadrovala, s otcom napriek jeho snahám nekomunikovala a nepodporovala rozvoj vzťahu detí s ním. Taktiež boli sociálnymi pracovníkmi uvádzané nedostatky u matky týkajúce sa jej hospodárenia s financiami. Matka nemala prehľad o výške nevyhnutných výdavkov, nemala prehľad v akej výške jej otec detí posielal výživné a koľko dlží. Napriek tomu, že otec už od roku 2021 neplatil výživné na deti v plnej výške, tak matka túto situáciu nijako neriešila. Neurgovala a nevyzýval otca na plnenie vyživovacej povinnosti a po poučení, že dlh na výživnom môže exekučne vymáhať, nepodala návrh, ani nepožiadala o pomoc ÚPSVaR, či iné subjekty za účelom vymoženia výživného. Je pravdou, že otec neplatil v rodičovskej dohode upravené výživné v plnom rozsahu, t.j. vo výške 370,- EUR mesačne, ale si to sám neprímerane znížil. Avšak počas výkonu osobnej starostlivosti na základe neodkladného opatrenia potreby detí zodpovedne zabezpečoval a to bez akéhokoľvek finančného príspevku matkou. Treba tiež uviesť, že dohodnuté výživné vo výške 370,- EUR mesačne nezodpovedalo reálnym možnostiam otca, bolo prijaté povinným otcom neuvážene, keď predstavovalo z príjmu otca viac než polovicu zárobku, t.j. nezohľadňovalo výšku jeho príjmu a výšku jeho nevyhnutných životných nákladov vrátane bývania. Po dvoch rokoch výkonu osobnej starostlivosti o deti matkou sa všetky deti zhodne vyjadrili, že chcú žiť u otca, s ktorým majú lepší vzťah. Deti prejavili tento svoj názor pri šetrení opatrovníkom opakovane a to aj po pobyte u otca nepretržite počas celých dvoch mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia, kedy už ich názor nemohol byť ovplyvnený tým, že u otca boli len krátkodobo počas niekoľkých dní cez prázdniny a sviatky a preto nemohli vedieť čo znamená byť v starostlivosti otca. Otec počas výkonu starostlivosti o deti na základe neodkladného opatrenia osvedčil, že je schopný postarať sa o deti a zabezpečiť ich potreby a to nielen po materiálnej, ale aj citovej stránke. Je zarážajúce, že záujem matky, ktorá mala deti v starostlivosti od rozvodu manželstva a tvrdí, že sa chce o deti starať a že svoje deti má rada a ktorá prejavovala obavy, že u otca môžu byť deti ohrozené (pre jeho násilné správanie voči nej počas spoluzitia), sa za celý čas odkedy sú deti u otca, t. j. od júla 2022 obmedzil len na tri telefonáty deťom a jeden potravinový balíček, pričom otec matke nebránil v styku s deťmi a pokiaľ sa matka nechcela dostať do kontaktu s otcem detí, boli tu možnosti kontaktu, či preberania detí od otca na styk, na verejnosti, mimo domácnosti otca. Dokonca pri náhodnom stretnutí detí v meste reagovala útekcom. Pokiaľ matka vyjadrovala obavy z možného fyzického násillia voči deťom zo strany otca, nebolo ani len tvrdené, že by sa otec počas spoluzitia rodičov správal k deťom násilne a nič také nebolo zistené ani v neskoršom období. Násilne mal otec riešiť počas spoluzitia manželské nezhody (to bolo riešené priestupkovým konaním uložením pokuty). U matky sú navyše zlé sociálne pomery. Hoci stále avizuje, že si chce nájsť prácu a bývanie, tak deti už nemá v starostlivosti od začiatku júla a odvtedy si nedokázala nájsť žiadnu prácu, ani formou brigád, či na pracovnú dohodu. Celý čas odkedy prestala poberať rodičovský príspevok, je bez príjmu a stále sa spolieha len na finančnú výpomoc svojich rodičov. Taktiež nemá zabezpečené stále bývanie, už počas bývania v CSS Prameň nebola v snahe o získanie bývania a práce aktívna a v súčasnosti býva u rodičov, pričom vychádzajúc z vyjadrenia jej otca, títo sú ochotní poskytnúť bývanie matke len prechodne. Otec má zabezpečené vhodné podmienky pre bývanie v prenajatom byte v M. a na toto prostredie sú deti zvyknuté, pretože tam žili počas trvania manželstva a tešili sa na návrat. Sama matka sa vyjadrila na pojednávaní dňa 30.08.2022, že u rodičov býva aj sestra s dcérou a nie je tam bývanie pre širšiu rodinu. Otec má zabezpečený aj stály príjem zo zamestnania a v prípade ukončenia zamestnania pre nevyhovujúci pracovný čas s ohľadom na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o deti, doložil možnosť nástupu do nového zamestnania s neskorším začiatkom pracovného času. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd, v súlade s vyjadrením opatrovníka, prokurátora a so zohľadnením názoru mal. detí, vyhovel návrhu otca a zveril všetky maloleté deti z rozvedeného manželstva rodičov

do osobnej starostlivosti otca. Súd je toho názoru, že je to na prospech mal. detí, pretože u otca sú v porovnaní s matkou lepšie podmienky pre zdravý vývin detí a zabezpečenie ich celkových potrieb.

43/ Zároveň ale súd s poukazom na § 37 ods. 2 písm. b) ZoR nariadil nad výchovou mal. detí M. dohľad a to z dôvodu, že otec doposiaľ zabezpečoval starostlivosť o deti po nariadení neodkladného opatrenia v čase školských prázdnin počas ktorých nepracoval v dôsledku svojej dočasnej práceneschopnosti zo zdravotných dôvodov a doposiaľ otec nepreukázal ním avizovanú zmenu pracovného času u doterajšieho zamestnávateľa v dôsledku zverenia detí do jeho starostlivosti. Otec síce doložil možnosť zmeny aktuálneho zamestnania, tiež uvádzal možnosť zabezpečenia dochádzky detí do školy a MŠ s pomocou známej, avšak je potrebné preveriť, či aj po začiatku školskej dochádzky u detí a po nástupe otca do práce, sú potreby detí riadne zabezpečené a či v starostlivosti otca nie sú vážnejšie nedostatky. Súd určil trvanie výchovného opatrenia vo forme dohľadu na jeden rok, pričom dohľad bude vykonávaný v súčinnosti príslušného ÚPSVaR a tiež školských a predškolských zariadení, ktoré deti navštevujú. Vzhľadom k tomu, že otec súhlasí so stykom matky s deťmi a doposiaľ styku nebránil, súd upravil styk matky s maloletými deťmi neobmedzene.

44/ Súd s poukazom na § 62 a § 75 ZoR uložil matke povinnosť platiť na výživu maloletých detí výživné vo výške zákonom určeného minimálneho výživného, nakoľko nie je v možnostiach a schopnostiach matky platiť vyššie výživné, keď pomery matky sú v súčasnosti nepriaznivé, je nezamestnaná, riadne evidovaná úradom práce a je bez akéhokoľvek príjmu. S týmto rozhodnutím súhlasil aj otec, avšak bez dispozície s jeho návrhom. Preto súd návrh otca na určenie výživného vo väčšom rozsahu ako bolo určené zamietol. Súd neurčoval vyživovaciu povinnosť matky späťne, t. j. od času odkedy má otec mal. deti vo svojej starostlivosti na základe neodkladného opatrenia, nakoľko za toto obdobie je už vyživovacia povinnosť matky upravená neodkladným opatrením a to v rovnakom rozsahu ako je rozhodnuté týmto rozsudkom a neodkladné opatrenie je účinné až do právoplatného skončenia veci samej.

45/ Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Čadca 5P/33/2020-85 zo dňa 22.10.2020 v časti o úprave rodičovských práv a povinností.

46/ V súvislosti so znaleckým dokazovaním vznikli štátu trovy konania predstavujúce znalkyni Mgr. E. uznesením tunajšieho súdu 8P/49/2021-208 z 16.05.2022 priznané a z rozpočtových prostriedkov súdu vyplatené znalečné za podanie znaleckého posudku vo výške 1 201,68 EUR. Vychádzajúc z koncepcie Civilného mimosporového poriadku je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu bolo v mimosporových konaniach upraviť tie inštitúty, ktoré vykazujú určité odlišnosti v porovnaní so sporovým konaním a v ktorých je aplikácia Civilného sporového poriadku vylúčená. Znamená to, že CMP obsahuje ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od všeobecnej právnej úpravy CSP, pričom sa jedná aj o úpravu náhrady trov v mimosporových konaniach. V mimosporových konaniach platí vyšetrovacia zásada vyplývajúca z § 35 a § 36 CMP, preto CMP v ust. § 57 počíta s možnosťou vzniku trov konania štátu, ktoré vzniknú v súvislosti s dokazovaním, o ktorých povinnosti nahradiť ich štátu súd rozhoduje z úradnej činnosti na rozdiel od nároku účastníkov na náhradu trov konania, kedy zásadne rozhoduje len na návrh. Nakoľko CMP neobsahuje žiadne ďalšie ustanovenie o rozhodovaní súdu o náhrade trov konania štátu na rozdiel od predchádzajúcej úpravy vyplývajúcej z O.s.p. (§ 148), je potrebné v súlade s čl. 3 ods. 1 Základných princípov CMP i na náhradu trov štátu, ktoré platil v konaní aplikovať osobitné ustanovenia CMP upravujúce trovy konania, ktoré sú čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci. Štát nemá právo na náhradu trov konania, ktoré platil len v prípade, ak zákon výslovne ustanovuje, že trovy dôkazov platí štát (napríklad ust. § 251 ods. 1 CMP), alebo tak rozhodne súd na základe zistenia, že účastník alebo účastníci spĺňajú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 49 ods. 2 CMP). Vzhľadom na charakter mimosporových konaní, keď nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, je potrebné trovy dokazovania, ktoré platil štát považovať za spoločné trovy účastníkov konania, ktoré majú platiť podľa pomeru účastníctva na konaní (§ 49 ods. 3 CMP). Pomer v konaní starostlivosti súdu o mal. dieťa je medzi rodičmi rovnaký, teda v pomere jednej polovice. Vzhľadom k tomu, že otec nespĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov (má pravidelný príjem zo zamestnania, nie je úverovo zaťažovaný), vznikla mu povinnosť zaplatiť polovicu trov štátu, t.j. sumu 600,84 EUR. Otec však uhradil preddavok na trovy dokazovania vo výške 150,- EUR, preto ho súd zaviazal zaplatiť trovy štátu v zvyšnej na neho pripadajúcej časti, t.j. vo výške 450,84 EUR. Vzhľadom na výšku trov štátu, na skutočnosť, že otec má v starostlivosti štyri mal. deti a výšku pravidelných výdavkov otca spojených s bývaním a výšku ďalších životných výdavkov, súd povolil otcovi splácať trovy štátu v mesačných splátkach vo výške 100,- EUR, ktorý splatnosť je presne upravená vo výroku rozsudku. Iná

situácia je u matky, táto je nezamestnaná, evidovaná úradom práce a bez príjmu, preto súd vyhodnotil, že matka spĺňa predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a v dôsledku toho štátu náhradu trov konania voči matke nepriznal.

47/ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Dolný Kubín (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).